

I/S Henrikshøj
Solgårdsvej 9
4880 Nysted

MILJØTILLADELSE

05-11-2020

Guldborgsund Kommune har den 7. august 2020 modtaget ansøgning om miljøtilladelse til svinebesætningen på ejendommen Solgårdsvej 9, 4880 Nysted.

Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem, husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 220423. Det er version 1 af skemaet, som har dannet grundlag for miljøtilladelsen.

Der sker ingen fysiske ændringer på bedriften, men de eksisterende produktionsarealer ønsker godkendt efter de nye mere fleksible regler.

Afgørelse

I henhold til § 16 b i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøtilladelse til det ansøgte. Vilkårene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøtilladelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den 5. november 2020 på Miljøstyrelsens hjemmeside for Digital Miljø Administration, DMA.mst.dk. Findes her: [Link](#). Se under vedhæftninger.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Hvis der indgives klage over afgørelsen fra anden side, vil du og din eventuelle konsulent blive orienteret herom.

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt ansøger og offentliggjort på DMA (Digital MiljøAdministration) link: <https://dma.mst.dk/>. Ved offentlig bekendtgørelse regnes fristen altid fra bekendtgørelsen.

En eventuel klage skal være korrekt indgivet via Klageportalen og tilgængelig for Guldborgsund kommune i Klageportalen **senest den 3. december 2020**.

Hvem kan klage

Afgørelser kan påklages af ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrbruglovens §§ 84-87.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
NATUR
PARKVEJ 37,
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54731000
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 20/25542
SAGSBEHANDLER:
ANNETTE BRUUN HANSEN
DIR +45 54731983
ABH@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

Hvordan klager man

Klage skal ske ved brug af digital selvbetjening til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via Klageportalen på ét af følgende links <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>, <https://www.borger.dk/> eller <https://indberet.virk.dk/>. Søg efter "Klageportal" ved brug af de to sidstnævnte links. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske via Klageportalen.

Klagen sendes gennem Klageportalen automatisk til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afviser en klage, der ikke er indgivet via digital selvbetjening på Klageportalen. Nævnet kan dog undlade at afvise en klage, hvis der er særlige forhold, der berettiger fritagelse for brug af digital Klageportal.

Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Guldborgsund Kommune, på mail: teknik@guldborgsund.dk, telefon 5473 1000 eller ved at sende et brev til Guldborgsund Kommune, Center for teknik og Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. Husk at søge i meget god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden klagefristen udløber.

Klagegebyr

Når du klager skal du betale et klagegebyr, før at klagen betragtes som korrekt indgivet. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen i forbindelse med oprettelse af klagen. Du kan finde yderligere vejledning om gebyrordningen på Klageportalen på følgende link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>.

Virkning af at der klages

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden (Miljø- og Fødevarerklagenævnet) bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen kan udnyttes, og ikke behøver at afvente en afgørelsen i klagenævnet. Udnyttelse af påklaget afgørelse er for ejers egen regning og risiko.

Eventuel domstolsprøvelse

Fristen for et eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen fra bekendtgørelsen.

Yderligere oplysninger

Har du spørgsmål til denne miljøgodkendelse, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. 5473 1983 eller på E-mail abh@guldborgsund.dk.

Med venlig hilsen

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Kopi til:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, via E-mail: sjl@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, via E-mail: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund via E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, via E-mail: dnguldborgsund-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, via E-mail: natur@dof.dk
- DOF Storstrøm, via E-mail: guldborgsund@dof.dk og kontakt@dofstor.dk

Kopi til orientering

- Konsulent Max Jakobsen, Max Jakobsen Miljørådgivning via E-mail: mjb@maxjakobsen.eu

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/oplysningspligten. I fysiske breve er indholdet vedlagt.

GULDBORGSUND

§16 B MILJØTILLADELSE

§ 16 B MILJØTILLADELSE TIL SVINEBESÆTNING PÅ SOLGÅRDSVEJ 9, 4880 NYSTED

GULDBORGSUND KOMMUNE
NOVEMBER 2020
20/25542

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE	3
1.1	BAGGRUND	3
1.2	DATABLAD	4
1.3	RESUME	5
1.4	AFGØRELSE	6
2	VILKÅR FOR MILJØtilladelse	8
2.1	GENERELLE FORHOLD	8
2.2	LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	8
2.3	DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	8
2.4	NABOPÅVIRKNINGER	9
2.5	NATUR	10
2.6	GØDNINGSPRODUKTION OG - HÅNDBETING	10
2.7	BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	11
2.8	ALTERNATIVE LØSNINGER og 0-ALTERNATIV	11
2.9	EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING	11
2.10	GENERELLE BEMÆRKNINGER	11
3	BEGRUNDELSE OG VURDERING	14
3.1	GENERELLE FORHOLD	14
3.2	LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	14
3.3	DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	17
3.4	NABOPÅVIRKNING	21
3.5	NATUR	26
3.6	GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING	29
3.7	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	31
3.8	EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING	31
3.9	ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV	32
3.10	HUSDYRBRUGETS OPHØR	32
4	OFFENTLIGHED OG HØRING	32
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	33
6	BILAG	34

1 RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har den 7. august 2020 modtaget ansøgning fra I/S Henrikshøj om § 16 b miljøtilladelse til svineproduktion på Solgårdsvej 9, 4880 Nysted, med CVR-nr. 31838851. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk, og har skema nr. 220423. Det er version 1 af ansøgningskemaet, modtaget den 7. august 2020, der ligger til grund for miljøtilladelsen.

Ansøger ønsker tilladelse af eksisterende staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg.

Lovgivning

Miljøtilladelsen gives til et bestemt antal m² produktionsareal, et specifikt staldsystem og dyretype/dyretyper, samt m² gødningsoverfalde og ikke til et antal dyreenheder eller antal dyr.

Med rammerne for godkendelse/tilladelse opnås fleksibilitet i produktionen, idet der kan vælges at søge om flexgruppe af dyretyper f.eks. alle svin. Der kan her frit vælge mellem søer, smågrise og slagtesvin på det godkendte produktionsareal. Dyrevelfærdskravene sætter begrænsning for hvor mange dyr der må være på produktionsarealet.

I ansøgningen er der angivet, hvor mange m² produktionsareal der er, samt hvilke stald og dyretype der skal være i den enkelte stald. Samtidig er der angivet antal m² gødningsoverflade samt lagertype for gødningsopbevaringen.

Tidligere tilladelser

Bedriften har ikke tidligere været omfattet af en miljøtilladelse eller -godkendelse efter husdyrbrugloven fra 2007. Der er heller ikke givet tilladelse efter anmeldeordningen til bedriften.

Den tilladte produktion på bedriften af søer, smågrise og polte er fra 2006.

Der er ikke foretaget ændringer i produktionsarealet i forhold til ansøgt-, nudrift og 8 års drift.

Samdrift med andre husdyrbrug

Der er ikke samdrift med andre husdyrbrug.

1.2 DATABLAD

Titel:	§ 16 b miljøtilladelse til svinebesætning på Solgårdsvej 9, 4880 Nysted.
Tilladelsen omfatter:	432 m ² produktionsareal til søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv. 826 m ² produktionsareal til Flexgruppe Alle svin, delvis spaltegulv med 25-49% fast gulv. 237 m ² produktionsareal til Flexgruppe Søer, diegivende, golde, drægtige, delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv. 604 m ² produktionsareal til søer, golde og drægtige, løsgående, delvis spaltegulv. 60 m ² produktionsareal til søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv. 98 m ² produktionsareal til Flexgruppe slagtesvin og smågrise, fast gulv (staldgødning og ajle). 792 m ² gylleoverflade, naturligt flydelag.
Dato ikrafttrædelse:	5. november 2020
Bedriftens navn og adresse:	Henrikshøj, Solgårdsvej 9, 4880 Nysted.
CVR-nr.:	31838851.
CHR-nr.:	15945.
Ejendomsnummer:	376-0009920
Matr.nr. og ejerlav:	15 a Herritslev By, Herritslev m.fl.
Bedriftens ejer og ansøger:	I/S Henrikshøj, Østvej 3, 4880 Nysted
Konsulent:	Max Jakobsen, Max Jakobsen Miljørådgivning, Dræby Fedvej 539, 5330 Munkebo E-mail: mjb@maxjakobsen.eu, tlf. 31340717.
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. E-mail: teknik@guldborgsund.dk, tlf. 5473 1000.
Forhøring af ejer/konsulent:	d. 19. oktober 2020
Nabo/partshøring i perioden:	d. 21. oktober til 4. november 2020
Tilladelsesdato:	d. 5. november 2020
Afgørelse annonceret:	d. 5. november 2020
Klagefrist udløber:	d. 3. december 2020
Søgsmålsfristen udløber:	d. 5. maj 2021
Retsbeskyttelse udløber:	d. 5. november 2028

1.3 RESUME

Miljøtilladelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og omkringboende.

Ansøgt projekt

Der er søgt om at få tilladelse til en produktion af søer, smågrise og polte i eksisterende staldanlæg, med et samlet produktionsareal på 2.257 m². Desuden er der to eksisterende gyllebeholdere med et samlet overfladeareal på 792 m².

Der bygges ikke nyt i forbindelse med det ansøgte og bygningsmassen øges ikke i forhold til nudrift eller 8 års driften. Der søges om ændring i produktionen til flexgruppe dyr bestående af henholdsvis, alle svin og søer, gøde, drægtige. Der søges samtidig om fleksibilitet i antal og vægt af grisene, som loven giver tilladelse til.

Påvirkning af miljø, natur og landskab

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan det ansøgte gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides. Ved overholdelse af de vilkår, som miljøtilladelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter incl. bilag IV-arter omkring bedriften, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af den ansøgte produktion. Samme vurdering er foretaget med hensyn til mulig påvirkning af øvrige følsomme naturområder eller Natura 2000 områder.

De seneste Natura 2000-planer er gældende for 2016-2021.

Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne. Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til, om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000-område væsentligt.

Da der ikke skal etableres nye bygninger, er det vurderet, at det ansøgte ikke ødelægger/sløre områdets landskabsformer eller er i strid med kulturelle interesser i området.

Eventuelle nabogener

Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil det ansøgte ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af omkringboende naboer. I denne vurdering indgår faktorer som eksempelvis lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af bedriften.

BAT (Bedste tilgængelige teknik)

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ omfatter implementering af dele af IE-direktivet "Direktivet om industrielle emissioner m.v." fra EU².

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1261 af 29.11.2019

² Europa-Parlamentets og rådets Direktiv 2010/75/EU, af 24.11.2010, om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening).

Da bedriften har en ammoniakemission på over 750 kg NH₃-N (ammoniak) pr. år, men mindre end 3.500 kg NH₃-N, skal der foretages en vurdering om bedriften kan overholde BAT-niveauet for ammoniakemission. Der skal eventuelt fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen. Derudover skal der ikke ses på BAT.

Miljøkonsekvensvurdering

Denne tilladelse er givet efter 16 b, og der er derfor ikke krav om miljøkonsekvensvurdering.

Konklusion

Guldborgsund Kommunen vurderer, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra bedriftens anlæg.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøtilladelse til den ansøgte produktion, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger for og vilkår i tilladelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed § 16 b miljøtilladelse til svineproduktion på bedriften Solgårdsvej 9, 4880 Nysted, hørende til bedriften med CVR-nummer 31838851. Tilladelsen gives ved overholdelse af de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen bliver meddelt i henhold til husdyrbruglovens³ § 16 b, stk. 1, da den beregnede ammoniakemission fra bedriften, er på over 750 kg NH₃-N pr. år, men dyreholdet er under IPPC-grænsen/grænsen for IE-brug.

Bedriften er ikke vurderet teknisk, forurenings-/ eller driftsmæssige forbundet med andre husdyrbrug.

Der meddeles miljøtilladelse til en bedrift med et samlet produktionsareal på 2.257 m² og 792 m² gylleoverflade fordelt på:

- 432 m² produktionsareal til søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv.
- 826 m² produktionsareal til Flexgruppe Alle svin, delvis spaltegulv med 25-49% fast gulv.
- 237 m² produktionsareal til Flexgruppe Søer, diegivende, golde, drægtige, delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv.
- 604 m² produktionsareal til søer, golde og drægtige, løsgående, delvis spaltegulv.
- 60 m² produktionsareal til søer, diegivende, kassestier, fast gulv (staldgødning og ajle).
- 98 m² produktionsareal til Flexgruppe slagtesvin og smågrise, fast gulv (staldgødning og ajle).
- 508 og 284 m² gylleoverflade, naturligt flydelag.

---

³ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 01.05.2019.

SIDE 7/34

Guldborgsund kommune meddeler miljøtilladelse til det ansøgte, da det vurderes, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Samtidig er det vurderet, at bedriften i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Miljøtilladelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der stillet en række vilkår i miljøtilladelsen. Hvor intet andet er nævnt, træder vilkårene i kraft ved tilladelsens ibrugtagning.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser/ændringer i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg eller ændres på dyreholdets sammensætning ud over det tilladte, før ændringen er anmeldt og godkendt af Guldborgsund kommune.

Udnyttelse og kontinuitet

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt.

I det der ikke indgår nybyggeri i ansøgningen og der ikke ændres dyretype, men kun søgt flexgruppe inden for svin, anses miljøtilladelsen for værende udnyttet, når den er meddelt.

Hvis den meddelte miljøtilladelse ikke har været udnyttet helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Der opstår dog først kontinuitetsbrud, hvis produktionen/den driftsmæssige udnyttelse kommer under 50 % af den mulige produktion jf. dyrevelfærdsreglerne på mindre end 25 % af det samlede tilladte produktionsareal.

2 VILKÅR FOR MILJØTILLADELSE

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøtilladelsen.
3. Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig, samt ved ophør af husdyrproduktionen. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Ingen vilkår.

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang og staldindretning

4. Bedriften har maksimalt tilladelse til følgende produktionsarealer med den angivne staldindretning, antal m² og dyretype i de enkelte staldafsnit:

Staldanlæg	Dyretype og staldsystem	Staldareal (m ²)	Produktionsareal (m ²)
Nr. 1 Farestald	Søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv	603	432
Nr. 2 Klimastald	Flexgruppe alle svin. Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	674	461
Nr. 3 Syge-/bufferstald	Flexgruppe alle svin. Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	154	131
Nr. 4 Løbestald	Flexgruppe alle svin. Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	436	49
	Flexgruppe, søer, diegivende, golde og drægtige, delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv		237
Nr. 6 Klimastald	Flexgruppe alle svin. Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	297	185
Nr. 5 Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvis spaltegulv	689	604
Nr. 7 Karantænestald	Søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv	367	60
	Flexgruppe, slagtesvin og smågrise, fast gulv (staldgødning og ajle)		98
I alt			2.257

Renholdelse

5. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier inklusiv gulvarealer og bokse holdes tørre, samt at stalde, ventilation- og fodringsanlæg holdes rene.
6. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder er ryddelige og renholdte, således at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn m.v.

Spildevand

7. Al vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lign. skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Affald

8. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

Råvarer, hjælpestoffer og kemikalier

9. Smøreløser og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
10. Såfremt der på bedriften anvendes flydende handelsgødning skal det opbevares i tanke på tætbelægning med afløb til gyllebeholder eller anden godkendt beholder.

2.4 NABOPÅVIRKNINGER

Lugt

11. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår lugtgener fra bedriften, der er væsentlig større end, det der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Evt. udgifter til undersøgelsen påhviler ejer.
12. Omrøring af gyllen skal koncentrerer over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.
13. Flydelaget skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholder, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Ved pumpning af gylle fra en beholder i flere dage i træk, skal reetableringen først ske, når sidste pumpning er afsluttet.

Fluer og skadedyr

14. Der skal på bedriften foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

15. Transport af dyr, foder og gylle til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel og som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00. Der vil dog kunne ske enkelte afvigelser.

Støj fra anlæg og maskiner

16. Bedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelser overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag – fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A) (8 time)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A) (1 time)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)* (½ time)

*Støjniveauets maksimalværdi – målt ved tidsvægtning fast – må om natten ikke overstige 55 dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

17. Hvis Guldborgsund Kommunes finder det nødvendigt, skal bedriften for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og/eller beregning om året. Dokumentationen skal sendes til Guldborgsund Kommune sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen.
18. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som anført i "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Bedriftens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for bedriftens areal og under de mest støjbelastede driftsforhold, eller efter anden aftale med Guldborgsund Kommune.

Støv fra anlæg og maskiner

19. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for bedriftens eget areal. Væsentlighed vurderes af Guldborgsund kommune.

Lys

20. Ved indretning og drift skal det sikres, at naboerne ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer o.l.

2.5 NATUR

Ingen vilkår

2.6 GØDNINGSPRODUKTION OG - HÅNDBETING

Flydende husdyrgødning

21. Bedriften skal til stadighed have en opbevaringskapacitet for husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders produktion.
22. Bedriften har maksimalt tilladelse til et samlet areal på 792 m² overfladeareal på gødningsopbevaringsanlæg fordel som nedenstående.

Gødningsanlæg	Volumen (m ³)	Overdækning	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder	2.503	Naturligt flydelag	508
Gyllebeholder	1.168	Naturligt flydelag	284

23. Der skal anvendes vogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læsseplads med afløb til pumpeump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpeumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholderne skal læssepladsen og pumpeump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild skal pumpes til gyllebeholder eller vogn.
24. En eventuel læsseplads ved gyllebeholderne skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne.
25. Ved enhver overpumpning til gyllebeholder og mellem gyllebeholdere og – vogn skal der være opsyn med overpumpningen.

Fast husdyrgødning

26. Staldgødning (fastgødning) skal tilføres gyllebeholderen. Der må ikke være andet oplag af fast gødning på ejendommen.

2.7 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Ingen vilkår.

2.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

Ingen vilkår.

2.9 EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING

27. Nedenfor præciseres hvilken type af dokumentation, bedriften skal præstere. Denne dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.
- Til dokumentation for produceret dyretype kan gødningsregnskabet samt produktions/effektivitetskontroller eller lignende anvendes.
  - Til dokumentation for vilkår vedrørende affaldshåndtering er overholdt, skal der opbevares dokumentation for korrekt bortskaffelse.
  - Logbog over flydelag, samt beholderkontrolrapporter.

2.10 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af bedriften skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset. Opmærksomheden henledes specielt på:

SIDE 12/34

- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 39 kan kommunen påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudset ved meddelelse af denne tilladelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan kommunen nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 52 skal den driftsansvarlige straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening. Endvidere skal den driftsansvarlige straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer mv.
- Bekendtgørelse nr. 1176 af 23.07.2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning.
- Bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012 om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft, kap. 4 - pligt til beholderkontrol.
- Affaldsbekendtgørelse nr. 224 af 08.03.2019 som blandt andet pålægger erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald, og sikre at væsentlige dele af deres genanvendelige affald bliver genanvendt samt forbyder private og erhvervsvirksomheder at afbrænde affald.
- Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier.
- Bekendtgørelse nr. 1401 af 26.11.2018 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.
- Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring mm. af døde produktionsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1257 af 27.11.2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 1686 af 18.12.2018 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Ovenstående liste er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

SIDE 13/34

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
5. november 2020

Mette Wolthers
Teknikumingeniør

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 BEGRUNDELSE OG VURDERING

Den miljøtekniske beskrivelse fremgår af bilag 2.

I de følgende afsnit vil vilkår blive begrundet og det vil blive vurderet om den ansøgte produktion på Solgårdsvej 9, 4880 Nysted vil indebære væsentlig påvirkning af landskabet og omkringboende, miljø og naturen.

3.1 GENERELLE FORHOLD

Tilladelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på Solgårdsvej 9, 4800 Nysted. Bedriften drives af I/S Henrikshøj, Østvej 3, 4880 Nysted under CVR-nr. 31838851.

Under generelle forhold er der stillet vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt de stillede vilkår. Samtidig skal alle, der er ansatte på bedriften være bekendt med vilkårene i tilladelsen.

Desuden er der stillet vilkår om, at Guldborgsund Kommune altid skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig, samt om ophør af husdyrproduktionen. Begrundelsen for disse vilkår er, at kommunen hurtig skal kunne komme i kontakt med ejer og/eller driftsansvarlig i tilfælde af problemer på bedriften.

Der drives ikke andre ejendomme med husdyrbrug under samme CVR-nr.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

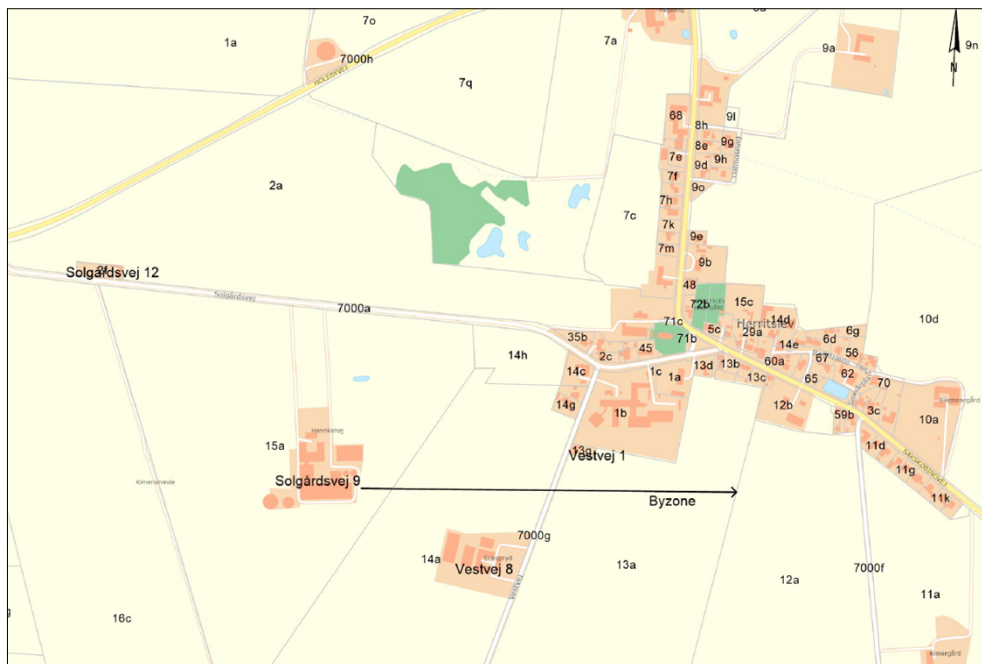
3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Bedriften er placeret i det åbne land i landzonen. Nærmeste nabobeboelse er Vestvej 8, som ligger ca. 250 meter fra bedriften. Der er landbrugspligt på ejendommen, som derfor ikke tæller med som nabobeboelse. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Vestvej 1, som ligger ca. 360 meter mod øst. Vestvej 1 er desuden nærmeste nabobeboelse, som er at betragte som udgangspunkt for en samlet bebyggelse. Derfor er Solgårdsvej 12 indtastet som nærmeste nabobeboelse, som ligger ca. 430 meter nord vest. Nærmeste byzoneområde er ved Kettinge, som ligger over 3.000 meter mod øst.

Nedenstående kort viser placeringen af omkringboende i forhold til bedriften.

§ 16 b miljøtilladelse til svinebesætning på Solgårdsvej 9, 4880 Nysted

SIDE 15/34

Kort 1. Beliggenhed i forhold til omkringboende.

I og med der ikke opføres nye bygninger, er afstandskravene i husdyrbrugloven kap. 2 overholdt.

Udformning af bedriften fremgår af nedenstående kort.

Kort 2: Oversigtskort over husdyrbruget.

Det vurderes, at gældende afstandskrav jf. Kap. 2 i husdyrbrugsloven er overholdt. Der er således ikke meddelt dispensationer i forhold til de generelle afstandskrav, eller opstillet specifikke vilkår i forbindelse hermed.

Det vurderes, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, ved overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, støv, lys og støj, som følge af bedriftens placering og lokalisering.

3.2.2 Bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger

Bedriften er placeret således, at alle krav med hensyn til bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Bedriften ligger således uden for fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser nærvirkning, sø- og åbneskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, kystnærhedszonen, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder og lavbundsarealer.

Anlægget ligger dog inden for kirkomgivelser fjernvirkning samt værdifuldt kulturmiljø. Da der jf. det ansøgte ikke vil blive bygget nyt, vil anlægget ikke få betydning for disse områder. Der er tale om tilladelse til lovligt opførte bygninger.

Bedriften overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere fra gældende lovgivning. Der er således ikke vurderet behov for at stille vilkår i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskab

Bedriften fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle eksisterende bygningsanlæg er opført i tilknytning til hinanden. Således udgør bedriftens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig enhed. Se bilag 1 "Situationsplan".

I og med der ikke skal opføres nye bygninger vil det ansøgte ikke have nogen væsentlig landskabelig betydning, og der er ikke behov for vilkår om udformning og placering.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

I og med der ikke skal opføres nye eller ændres i eksisterende bygninger, er det vurderet, at det ansøgte ikke har nogen væsentlig betydning for den landskabelige-, geologiske- eller rekreative værdi.

Kulturhistorisk værdi

Anlægget er placeret uden for områder, der er udpeget som kulturarvsareal men inden for et værdifuldt kulturmiljø, Landsby, Herritslev. Da der ikke bygges nyt, sker der ingen påvirkning af kulturmiljøet og derved heller ikke af de kulturhistoriske værdier.

Naturmæssige værdier

Bedriften er placeret i landzonen i et område, som i Kommuneplan 2019-2031 er udpeget som værdifuldt landbrugsområde. Desuden ligger bedriften i et område, som er udpeget som en økologisk forbindelse.

Da der ikke bygges nyt, sker der ingen påvirkning af den økologiske forbindelse og heller ikke af naturværdierne i området.

Drikkevandsinteresser

Bedriften er beliggende i område med særlige drikkevandsinteresser. De gældende regler for tæthed og styrke af staldgulve, gyllebeholder m.m., samt de gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at sikre grundvandet mod forurening.

3.2.5 Samlet vurdering af lokalisering og planmæssige forhold

Der bygges ikke nye bygninger, herunder gødningsopbevaringsanlæg i forbindelse med denne tilladelse. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil få betydning for overholdelse af de lokaliserings- og planmæssige krav.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang og staldindretning

Bedriftens produktionsramme reguleres ud fra antal m² produktionsareal og m² overflade på gødningslager, den såkaldte "stipladsmodel". Denne model forudsætter, at lugt-/og ammoniakemissionen vil være relativt konstant uanset produktionsforhold.

Ved vurdering af bedriftens miljøbelastning beregnes emissionerne med udgangspunkt i de valgte typer af dyr, staldsystem, gødningslager samt eventuelt anvendelse af miljøteknologier.

Ansøger har søgt om tilladelse til eksisterende produktionsareal med den fleksibilitet, der gives i lovgivningen med hensyn til dyrtype inden for flexgruppe, antal dyr og vægt. Der er ingen ændring i bygningsmassen og der inddrages ikke nyt produktionsareal. Der søges om flexgruppe i dyretypen til både alle svin og til søer, diegivende, golde og drægtige.

Bedriften drives konventionelt, og den ansøgte produktion i staldene er skitseret i nedenstående tabel. Det er disse dyretyper, staldsystemer og de anførte antal m² produktionsareal, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegning. Der er stillet vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives som angivet i nedenstående tabel.

Tabel 1. Staldafsnit

Staldanlæg	Dyrtype og staldsystem	Staldareal (m ²)	Produktionsareal (m ²)
Nr. 1 Farestald	Søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv	603	432
Nr. 2 Klimastald	Flexgruppe alle svin. Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	674	461
Nr. 3 Syge-/bufferstald	Flexgruppe alle svin. Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	154	131
Nr. 4 Løbestald	Flexgruppe alle svin. Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	436	49
	Flexgruppe, søer, diegivende, golde og drægtige, delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv		237

SIDE 18/34

Nr. 6 Klimastald	Flexgruppe alle svin. Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	297	185
Nr. 5 Drægtighedsstald	Søer, gølle og drægtige, løsgående, delvis spaltegulv	689	604
Nr. 7 Karantænestald	Søer, diegivende, Kassestier, delvis spaltegulv	367	60
	Flexgruppe, slagtesvin og smågrise, fast gulv (staldgødning og ajle)		98
I alt			2.257

Produktionsarealets størrelse og dyrevelfærdsreglerne afgør hvor mange dyr, der maksimalt må være i staldene. Dyrevelfærdsreglerne skal til enhver tid være overholdt.

Fleksibilitet og udnyttelse

I henhold til beregningsmetoderne er ammoniakfordampningen og lugtemissionen styret af størrelsen af gødningsoverflader og ikke afhængig af antal kg dyr på stald på et givet tidspunkt. Der er derfor mulighed for fleksibilitet inden for det tilladte produktionsareal. Dog inden for de vilkårsfastsatte grænser. Der er således taget højde for en "worst case" situation i relation til ammoniak- og lugtemission.

Staldanlæggene kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for de fastlagte vilkår og grænser jævnfør dyrevelfærdsreglerne. Enhver ændring ud over det fastsatte i vilkår kræver fornyet tilladelse/godkendelse.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen kommer under 50 % af den mulige produktion på mindre end 25 % af det samlede tilladte produktionsareal. Kontinuitetsreglerne gælder for hver dyretype for sig.

3.3.2 Overbrusning og rengøring

Der anvendes overbrusning i svinestaldene. Overbrusningen skal benyttes efter forskriften i Lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. I stalden bliver overbrusningen brugt til nedkøling af dyrene i varme perioder, og dermed til at styre dyrenes gødeadfærd, hvilket er med til at renholde stierne.

Fordampning af ammoniak og til dels lugt kommer fra våde gødningsoverflader, hvorfor renholdelse af det faste gulv er essentielt. Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne. Herunder skal det sikres, at stier inklusive gulve m.m. holdes tørre og rene, samt at stalde, ventilations- og foderanlæg holdes rene. Dette er begrundet i, at beskidte mekaniske anlæg kan medføre øget energiforbrug og eventuelt øgede lugtgener. God staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødige høje ammoniakfordampning. Samtidig forebygger renholdelse, at skadedyr tiltrækkes og opformeres.

Der er ligeledes stillet vilkår om, at udendørsarealer, samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning skal renholdes, dels for at undgå lugt og dels for at undgå forurening af overfladevand samt tilhold af skadedyr som f.eks. rotter, mus og fluer.

3.3.3 **Ventilation**

Der er mekanisk ventilation i alle staldafsnit.

3.3.4 **Fodring**

På baggrund af "stipladsmodellens" forudsætninger for beregninger af emissioner af lugt og ammoniak er den ernæringsmæssige styring af ammoniakemissionen allerede indarbejdet i husdyrbrugloven.

3.3.5 **Energi- / og vandforbrug**

Energi

Energi anvendes primært til ventilation, belysning, foderbehandling og håndtering af gylle.

Vand

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af stalde.

Bedriften anvender vand fra Herritslev Vandværk.

3.3.6 **Restvand, vaskevand og regnvand**

Restvand fra husdyrholdet omfatter vaskevand fra stalde, drikkevandsspild, samt øvrigt vand fra vask af foderrekvisitter o.l. til husdyrholdet. Restvandet føres til gyllebeholder.

Der er stillet vilkår om, at restvand fra husdyrholdet skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand fra vask af ovenstående kan flyde til kloaker eller strømme til andre u hensigtsmæssige steder, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne. Med samme begrundelse er der stillet vilkår til renholdelse af udenoms arealer på bedriften.

3.3.7 **Affald**

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt at sætte særskilte vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper.

Døde dyr

Håndtering af døde dyr på bedriften er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav om placering og indretning af afhentningspladser.

Der er ikke vurderet behov for at stille yderligere vilkår i relation til opbevaring og bortskaffelse.

Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området.

Olie- / og kemikalieaffald

Der er stillet vilkår om, at korrekt bortskaffelse af bedriftens farlige affald (incl. veterinært affald) skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.

Fast affald

Erhvervsaffald skal sorteres, så mest muligt kan genbruges. F.eks. kan rene fraktioner af papir og pap med stor fordel udsorteres og afleveres til genbrug.

Endvidere kan flere og flere plastfraktioner afleveres til genbrug. Fremkommer der væsentlige mængder genanvendeligt affald, er der pligt til at sikre, at affaldet genanvendes. Pligten til kildesortering og afsætning af genanvendeligt affald til genanvendelse fremgår af affaldsbekendtgørelsen, og der skal derfor ikke stilles vilkår herom.

I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der blandt andet henvist til affaldsbekendtgørelsen, som pålægger alle erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald og sikre at væsentlige dele genanvendes.

3.3.8 Råvarer og hjælpestoffer

Olie/dieselolie

I henhold til BBR er der 2 olietanke på Solgårdsvej 9. En 5.900 l fra 2014 og en 1.200 l diseltank fra 2015.

Der er ikke stillet særlige vilkår i forbindelse med opbevaring af fyrings-/dieselolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen.

Der gøres opmærksom på, at opbevaring af diesel- og fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i typegodkendte beholdere på varigt og stabilt underlag, og at der ikke må være risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Endvidere er det ejers ansvar at sørge for, at tankene er korrekt registrerede i BBR. Forsikringsselskaber er berettigede til at nægte dækning af skader forårsaget af tanke, der ikke er lovlige f.eks. fordi de ikke er korrekt registreret, eller fordi de er blevet for gamle.

Øvrige olieprodukter

Der er stillet vilkår om, at øvrige olieprodukter skal opbevares forsvarligt, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Samtidig bør der etableres mulighed for opsamling af eventuelle spild.

Spildolie skal opbevares i lukkede beholdere på fast gulv uden afløb jf. Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier.

Andre nye olieprodukter bør opbevares i lukkede beholdere på fast gulv uden afløb.

Pesticider/sprøjtemidler/kemikalier

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord og undergrund, og skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med opkant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde.

Der er stillet vilkår om, at hvis der anvendes flydende handelsgødning, skal dette opbevares i tanke på tæt belægning og med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder. Dette vilkår er stillet for at undgå, at den flydende gødning kan løbe til dræn og/eller vandløb i tilfælde af utætte beholdere.

Der er ikke stillet vilkår om påfyldning af marksprøjte, samt vask af sprøjte, idet disse krav fremgår af vaskepladsbekendtgørelsen. Ved eventuelle skylninger i marken skal det naturligvis sikres, at der ikke er risiko for afløb til overfladevand.

3.3.9 Driftsforstyrrelser og uheld

Det er kun større husdyrproduktioner, omfattet af IE-reglerne, der skal redegøre for hvordan driftsforstyrrelser og uheld håndteres.

Det skal dog påpeges, at jf. gældende regler (§ 52 i husdyrbrugloven) skal den driftsansvarlige straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening. Uden for normal arbejdstid skal miljøvagten kontaktes på tlf. 114. Endvidere skal den driftsansvarlige straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v.

3.3.10 Beredskabsplan

Det er kun husdyrbrug omfattet af IE-reglerne, der skal have en decideret beredskabsplan.

Guldborgsund Kommune vil dog opfordre alle husdyrbrug til at udarbejde et oversigtskort, der viser placering af olietanke, kemikalieoplag, evt. gasflasker/trykbeholdere og afløbsforhold. Endvidere bør telefonnummer til ejer/driftsansvarlig fremgå. Oversigtskortet bør hænge flere steder på bedriften til orientering for Lolland-Falsters Brandvæsen. Kortet skal sikre, at brandvæsenet kan træffe de rigtige beslutninger om evt. nedkøling af trykflasker, afspærring af kloakker, advarsel om giftig røg m.m., selv hvis der ikke er stedkendt personale på bedriften ved uheldet.

3.3.11 Biaktiviteter

Der er ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på bedriften.

3.3.12 Samlet vurdering af dyrehold, staldanlæg og drift

Det vurderes at ved overholdelse af vilkår og generel lovgivning vil bedriften kunne drives uden væsentlige gener i relation til dyrehold, staldanlæg og drift for omkringboende og naturen.

3.4 NABOPÅVIRKNING

3.4.1 Ammoniak

Ammoniakemissionen (fordampningen) beregnes ud fra størrelsen (m²) af produktionsareal i stalde og overfladeareal på gyllebeholdere. Den samlede faktiske ammoniakemission fra bedriften er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3.469 kg NH₃-N pr. år. Udviklingen i ammoniakemissionen er vist nedenfor.

Tabel 2. Ammoniakemission

	Samlet emission NH ₃ -N	Meremission NH ₃ -N
Ansøgt drift	3.469,2 kg	1.041,2 kg (ift. nudrift)
Nudrift	2.428,0 kg	
8 års drift	2.428,0 kg	0 kg (ift. 8 års drift)

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at emissionen fra bedriften stiger med 1.041 kg NH₃-N/år i forhold til nudriften. Der er ingen forskel på ansøgt drift og 8 års driften. Stigningen i ammoniakemissionen sker pga. der søges om flexgruppe dyr og der derved regnes på "worst case", altså den mest forurenende dyretype.

Ammoniakemission opnås på baggrund af de angivne dyretyper og staldsystemer. Der er ingen ammoniakbegrænsende teknologier på bedriften.

Der er som tidligere nævnt, stillet vilkår til fastholdelse af forudsætningerne, der ligger til grund for beregningen af ammoniakfordampningen fra stalde og gødningslager (se afsnit 3.3.1 om produktionsomfang og staldindretning).

3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrhold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved generelle afstandsregler og regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved efterlevelse af reglerne i bekendtgørelsen vil der normal ikke være væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og opbevaring.

I husdyrbrugloven beskrives lugtgenekriterierne som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/områder til staldene, før lugten vurderes som værende væsentlig. Lugten kan uden for disse afstande være registrerbar, men vurderes ikke som værende til væsentlig gene.

De beregnede geneafstande for den ansøgte produktion på Solgårdsvej 9 er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

Tabel 4. Lugtberegninger

Beboelse/områdetype	Beregnet geneafstand meter	Vægtet gennemsnitsafstand* meter	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig Solgårdsvej 12	142,4	474,9	Ja
Samlet bebyggelse Sakskøbingvej 62	311,1	416,4	Ja
Byzone-/sommerhusområde m.v. Kettinge	450,3	3.389,3	Ja

* De aktuelle lugtafstande er målt med udgangspunkt i et beregnet lugtcentrum for det samlede staldanlæg.

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt til både enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone-/sommerhusområde, idet de faktiske afstande til alle 3 beboelser/områdetyper er større end de beregnede geneafstande.

SIDE 23/34

Geneafstanden for enkelt bolig og byzone/sommerhusområde er i ansøgningsystemet angivet med udgangspunkt i FMK-modellen, som den først begrænsende model. Samlet bebyggelse er angivet med ny lugtvurderingsmodel, som først begrænsende model.

Der gøres opmærksom på, at geneafstanden er angivet i forhold til et vurderet lugtcentrum for alle stalde og til kanten af nærmeste beboelser/områdetyper. Til denne beregning har systemet lavet et vægtet lugtbidrag fra de enkelte stalde. Derfor kan den aktuelle afstand til de forskellige områder godt være kortere end den beregnede geneafstand uden, at lugtgenekriterierne er overskredet.

Konsekvensområdet for bedriftens lugtafgivelse er beregnet til 614 m. Konsekvensområdet er defineret som det område, inden for hvilket lugten fra bedriften kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Kumulation af lugt

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 750 kg NH₃-N pr. år inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt, som det ansøgte staldanlæg. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone-/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

I den aktuelle ansøgning er der ingen andre husdyrproduktioner med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N tæt på de omkringliggende beboelsestyper, og der er således ikke inddraget en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/vurderingerne. Der er en lille kvægproduktion nærmere end 300 meter til samlet bebyggelse, men ammoniakemissionen er mindre end 750 kg NH₃-N.

Generelt i forhold til lugt

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af hvordan landbruget drives. Der er stillet en række vilkår, der skal mindske risikoen for lugtgener. De stillede vilkår om god staldhygiejne og renholdelse af husdyrbruget, er således en del af indsatsen for at begrænse lugten fra husdyrbruget. Lugt fra gyllebeholderne indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift.

For gyllebeholdere med naturligt flydelag er der lovkrav om logbog over flydelagets tilstand. Flydelaget skal min. 1 gang om måneden kontrolleres og resultatet af kontrollen noteres. Evt. udbedringer af flydelaget samt omrøring og pumpning af gyllen skal ligeledes noteres. Da det er et lovkrav, er der ikke stillet vilkår til flydelag og logbog.

Der er indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelser af, hvordan disse kan begrænses, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

3.4.3 **Fluer og skadedyr**

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssigt oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op i og omkring stalde, foder- og gødningslagre forebygges forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for at få mad, skjule og formerer sig.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisynspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af stalddypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Der er derfor sat kravet til effekten og det er op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er ikke stillet vilkår om rottebekæmpelse i og med, at dette er et direkte lovkrav. Rottebekæmpelsen består dels af en egentlig bekæmpelse af rotter, hovedsagligt ved udlægning af gift, og dels ved opretholdes af god orden og hygiejne, således at rotternes leveduligheder reduceres. Rottebekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen samt vejledning fra Naturstyrelsen.

Bekæmpelse skal gennemføres af autoriseret firma f.eks. via den kommunale ordning. Jf. ovennævnte bekendtgørelse kan rottebekæmpelse udføres af bedriftens ejer efter korrekt uddannelse og opnåelse af autorisation.

Der kan forekomme gener fra skadedyr (fluer, mus, rotter mv.), som skal afhjælpes. Det vurderes, at bedriftens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at imødegå unødige gener.

3.4.4 **Transport**

Hovedparten af transporterne er sæsonbetinget; udkørsel med husdyrgødning i foråret og efterår, kørsel med korn og halm i høsten. Disse transporter kan kun i begrænset omfang planlægges, idet de skal foregå, når vejret tilsiger det. De øvrige transporter er derimod jævnt fordelt over året og har et omfang, der ikke forventes at give gener.

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og mulige gener for omkringboende. Der er i husdyrbrugloven ikke hjemmel til at fastsætte vilkår for transporter på offentlig vej, eller til at sætte spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres i henhold til færdselsloven og håndhæves af politiet.

For at fastholde transporterne mest muligt inden for normal arbejdstid, er der stillet vilkår om, at transporter med tung trafik skal så vidt muligt planlægges til hverdage mellem kl. 7.00 og 18.00.

Der vil ikke ske en stigning i antallet af transporter i forbindelse med det ansøgte projekt.

3.4.5 **Støj fra anlæg og maskiner**

Støj fra staldanlægget kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra pumpning af gylle, blanding/transport af foder, levering/afhentning af dyr, og dels støj af mere

vedvarende karakter fra dyrene og ventilationsanlæg. Der kan forventes spidsbelastninger med støj i forbindelse med ind-/ og udlevering af grise.

I modsætning til fluer, støv og lignende er der helt klare retningslinjer for måling af støj, og dermed for fastsættelse af grænseværdier for, hvornår en gene er væsentlig eller uvæsentlig. Grænseværdierne skal ikke overholdes på landbrugsarealer, men i skel til nabobeboelsernes opholdsarealer. Grænseværdierne for forskellige områdetyper fremgår af vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder. Ved naboerne rundt om bedriften er der normal praksis, at der skal fastsættes støjgrænser svarende til områdetype 3: Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne).

Ved vurdering af om bedriften vil kunne overholde støjgrænserne, er der taget hensyn til bedriftens placering og afstande til naboer. Det vurderes, at alle grænser for tilladelig støj og rystelser vil kunne overholdes.

Der er stillet vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt. Der er desuden stillet vilkår til udførelse af støjmåling/-beregning.

Miljøtilladelsen omfatter kun de støjende aktiviteter, der er direkte knyttet til husdyrproduktionen. Dvs. at markdriften ikke indgår i en evt. støjmåling/-beregning, kørsel på offentlig vej indgår heller ikke. Derimod indgår kørsel med gylle, foder o.l. inde på selve bedriften.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder samt kørsel med traktor og maskiner.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder og hensynsfuld kørsel forventes der ikke at være væsentlige støvpåvirkninger uden for bedriften.

Der vil være støv fra dyrene, normalt dog ikke i et omfang, så det opleves uden for staldene.

Der er stillet vilkår om, at driften ikke må medføre støvgener uden for bedriftens areal. Det er Guldborgsund Kommune, som i givet fald afgør om eventuelle gener er væsentlige eller ej.

3.4.7 Lys

Lysset i stalden vil primært være tændt i tidsrummet kl. 6.00 til 20.00. Der er ingen kraftige udendørs lyskilder. Der sidder et orienteringslys over indgangsdørene til stalden og ved udleveringsrampen.

Der er stillet vilkår om, at det ved indretning og drift skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

3.4.8 Samlet vurdering af nabopåvirkninger

Ansøger har redegjort for ammoniak, lugt, skadedyr, transport, støv og lys. Der er i redegørelsen godtgjort for de tiltag, der vil live foretaget for at begrænse nabopåvirkningerne mest muligt, se bilag 2.

Samlet set vurderes det, at bedriften har foretaget de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse gener og forurening fra bedriften.

3.5 NATUR

3.5.1 Ammoniakfølsom natur

Det følgende afsnit beskriver forhold og vurderinger af ammoniakpåvirkning af følsom natur, og for yderligere uddybning kan der henvises til bilag 3 (Naturvurdering til § 16 b miljøtilladelse af landbrug, Solgårdsvej 9, 4800 Nysted).

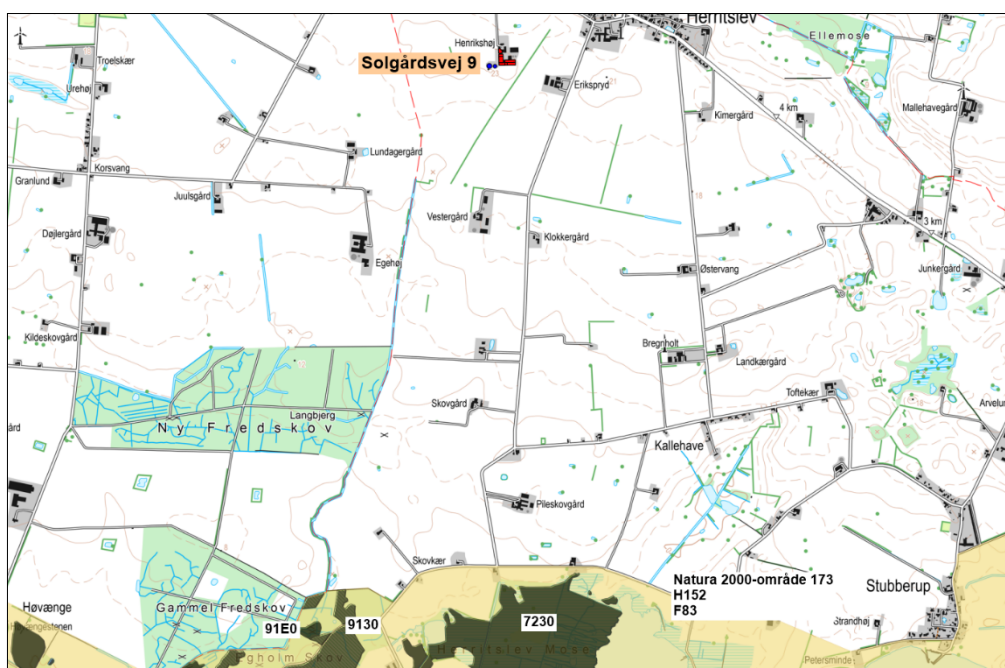
Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

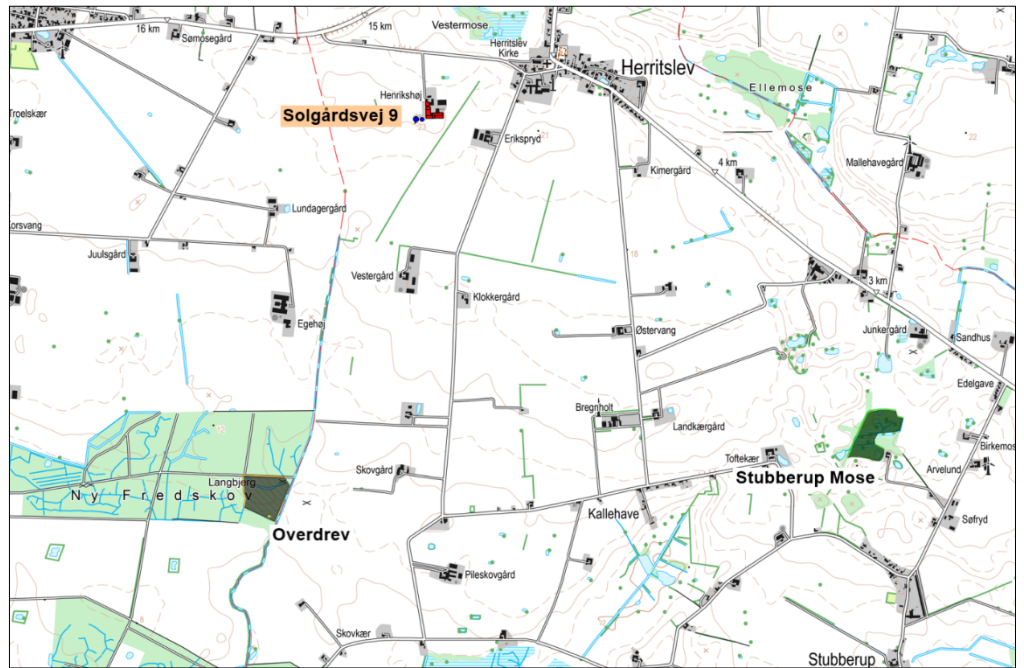

Kort 3. Beliggenheden af Solgårdsvej 9 i forhold til nærmeste kategori 1-natur natura 2000-område 173.

Kategori 2-natur

Kommunens vurdering

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Solgårdsvej 9 er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområderne. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af de nærmeste områder med kategori 2-natur.

Kort 4. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Solgårdsvej 9 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Kommunens vurdering

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

Kort 5. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A).

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 135 m nordøst for husdyrbruget ligger et vandhul (lokalitet A på kort 5). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i vandhullet, se yderligere beskrivelse i bilag 3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 135 m nordøst for husdyrbruget ligger et vandhul (lokalitet A på kort 5). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i vandhullet, se yderligere beskrivelse i bilag 3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

3.5.1.1 Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Solgårdsvej 9 er område nr. 173 Smålandsfarvandet syd, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83. Afstanden fra husdyrbruget til Natura 2000-området er ca. 2,6 km, se kort 3.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme

habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Solgårdsvej 9 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

3.5.1.2 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merdeposition med kvælstof fra stald og lager. Da den beregnede merdeposition er mindre end 1,0 kg NH₃-N/år medfører det ikke ændringer i naturtypen, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Kommunen vurderer derfor, at det potentielle yngle- og rastested for bilag IV-padder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

3.6 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING

3.6.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på bedriften består af gylle, staldgødning og ajle. Gylleproduktionen er estimeret til ca. 4.564 m³ gylle incl. rengøringsvand, drikkevandsspil mm. Staldgødning og ajle bliver også opbevaret i gyllebeholder.

3.6.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er stillet vilkår om et maksimalt samlet overfladeareal på gyllebeholderne svarende til 792 m², da dette indgår som forudsætning for beregning af ammoniakemissionen fra anlægget.

Opbevaringskapacitet

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 3.671 m³, og med en gylleproduktion på ca. 4.564, svarer det til ca. 9,7 måneds opbevaring.

Der er stillet vilkår om, at der på ejendommen som minimum skal være en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneder. Begrundelsen for dette vilkår er, at anbefalingerne jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen kun er vejledende og ikke et krav. Da opbevaringskapaciteten er afgørende for sikkerhed i forbindelse med opbevaring af gødning og medvirkende til at sikre mulighed for hensigtsmæssig udbringning af husdyrgødningen, er det fastholdt i vilkår.

Håndtering af gylle

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle, er der stillet vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb.

Alternativt skal der være læsseplads ved afhentningspladsen. Evt. læsseplads skal udføres i henhold til Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne GR-nr. 103.11-2 fra juli 1987. Afløbet/pumpebrønden skal være dimensioneret således, at også et større spild kan opsamles, hvilke der er stillet vilkår om. For at sikre, at læssepladsens opsamlingskapacitet ikke er opbrugt af regnvand, er der ligeledes vilkår om, at pumpebassinet tømmes for regnvand før der foretages overpumpning af gylle. Læssepladsen skal renses ved arbejdsdagens ophør de dage, hvor der pumpes gylle. Rensningen skal være så grundig, at regnvand, der falder på pladsen ikke forurenes med gylle, men frit kan løbe ud over kanten og sive ned.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der stillet vilkår om, at der ved enhver overpumpning til gyllebeholder, samt mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen. Kravet er stillet, for at forhindre, at der sker forurening med gylle ved at gyllebeholder eller vognen overfyldes eller andre uheld.

For at mindske risikoen for lugtgener er der endvidere stillet vilkår om, at omrøring af gylle først må ske umiddelbart før udkørsel, samt at omrøringen skal koncentreres over så kort tid som muligt. Endvidere er der stillet vilkår om at flydelaget skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholderen, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Hurtig reetablering skal sikre at fordampning af ammoniak, samt evt. lugtgener, bliver mindst mulige. Ved pumpning af gylle fra beholderen i flere dage i træk, skal reetableringen dog først ske, når sidste pumpning er afsluttet.

Håndtering af staldgødning

Staldgødning (fast) og ajle fra karantænestalden tilføres gyllebeholderen. Der er tale om meget små mængder, der kan pumpes sammen med den øvrige gylle fra staldafsnit nr. 5 og 6 til gyllebeholder.

Der er stillet vilkår om at staldgødningen skal tilføres gyllebeholder og at der ikke må være andet oplag af fast gødning på ejendommen.

Vilkåret er stillet for at sikre, at der ikke forekommer højere ammoniakfordampning fra staldgødning end forudsat i beregningerne.

Der foretages ikke behandling af husdyrgødning i form af separationsanlæg, forsuring eller lignende på bedriften.

3.6.3 Zink til smågrise

I ansøgningsmaterialet er der ikke oplyst, om der benyttes medicinsk zink til smågrise. Der skal derfor gøres opmærksom på, at såfremt der benyttes receptpligtig medicinsk zink til smågrisene skal dette oplyses til Guldborgsund Kommune. Samtidigt skal det oplyses, hvor stor en procentdel af gyllen i gyllebeholderen, der kommer fra smågrise, der har fået medicinsk zink.

Oplysningerne skal bruges til vurdering om, der skal træffes særlige forholdsregler/sættes særlige krav for at sikre overholdelse af § 33 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. JF. § 33 kan det evt. være behov for påbud om kalkning af marker, særlige afstandskrav til vandmiljø, særlige restriktioner i udbringningsmængder mm.

3.6.4 **Samlet vurdering af gødningsproduktion og -håndtering**

Ansøger har redegjort for gødningstyper og mængder samt opbevaring og håndtering af husdyrgødningen, se bilag 2.

Samlet set vurderes det, at gødningen opbevares og håndteres forsvarligt. Ved overholdelse af meddelte vilkår vurderes det samtidig, at der ikke vil være væsentlige gener i forbindelse med gødningsproduktionen.

3.7 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

For tilladelser efter § 16 b er det kun ammoniakfordampning fra stald og lager der skal vurderes i forhold til BAT

3.7.1 **Ammoniak**

Ammoniakemission fra bedriften kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen i stald og/eller lager, eller ved at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Det er op til den enkelte husdyrbruger at beslutte hvilke virkemidler, der tages i brug for at overholde kravet til maksimal ammoniakemission fra stald-/og gødningslager. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er opført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Jf. beregning i husdyrgodkendelse.dk skema 220423, version 1, vil det være proportionelt at stille krav om overholdelse af et samlet ammoniakemissionsniveau på 3.469 kg NH₃-N pr. år.

Den faktiske ammoniakemission fra det ansøgte er beregnet til 3.469 kg NH₃-N pr. år, og er dermed det samme som BAT-niveauet. Krav til overholdelse af BAT i relation til ammoniak er dermed overholdt.

Ammoniakemissionsniveauet er overholdt ved anvendelse af de angivne staldsystemer, dyretyper m² produktionsareal/overfladeareal på gødningslager.

For at sikre, at ansøget i praksis lever op til den fastlagte emissionsgræseværdi, som er vurderet opnåeligt ved BAT, er der stillet vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives som ansøgt.

3.7.2 **Samlet vurdering af BAT**

Der vurderes at bedriften efterlever princippet om BAT. BAT anvendes med hensyntagen til tekniske muligheder og med udgangspunkt i proportionalitetsprincippet. Ved denne vurdering er der taget hensyn til bedriftens type og størrelse.

Samlet set vurderes det, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra bedriftens anlæg ved anvendelse af BAT.

3.8 EGENKONTROL, DOKUMENTATION OG SYSTEMATISK OVERVÅGNING

For at kunne dokumentere at miljøtilladelsen og lovgivningen overholdes skal følgende være til rådighed på kommunens forlangende:

- Dokumentation for bortskaffelse af affald
- Logbog over flydelag og dokumentation for 10 års beholderkontrol.
- Produktions-/effektivitetskontroller samt gødningsregnskaber.

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Alle vilkår er stillet for at sikre, at forudsætningerne for miljøtilladelsen og frivillige tiltag gennemføres og overholdes. Dette vurderes nødvendigt, da det danner grundlag for vurdering af, at der kan meddeles miljøtilladelse uden, at den ansøgte produktion vil få væsentlig indflydelse på miljøet eller omkringboende.

3.8.1 Samlet vurdering af egenkontrol

Det vurderes, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøtilladelsen overholdes. Dokumentationerne foreligger desuden i en form, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

3.9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.9.1 Alternative løsninger

Der indgår ikke nybyggeri i ansøgningen. Det er et ønske om at komme over på de nye regler, der er mere fleksibilitet i udnyttelse af de eksisterende rammer. Der er derfor ikke set på alternativer

3.9.2 0-alternativ

Et 0-scenariet på denne bedrift vil betyde, at produktionen på bedriften er låst og der vil ikke være mulighed for at udnytte de eksisterende rammer optimalt.

3.9.3 Samlet vurdering af alternative løsninger og 0- alternativ

Det vurderes, at overgang til de nye mere fleksible godkendelser/tilladelser er et nødvendigt skridt for bedriften, hvis den skal kunne udnytte de eksisterende rammer på et lønsomt niveau.

3.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Da det ansøgte dyrehold er under grænsen for IE-brug, er der ikke krav om at der i ansøgningen skal redegøres for tiltag i forbindelse med bedriftens ophør.

4 OFFENTLIGHED OG HØRING

Grænseoverskridende virkning

Jf. § 58 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen vurdere, om driften af det ansøgte vil kunne få en negativ betydelig og indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat.

Det vurderer, at omfanget af det ansøgte ikke giver anledning til væsentlige påvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat, og derfor ikke er omfattet af krav om offentlig høring forud for behandlingen af ansøgningen.

Udkast i høring/naboorientering

Udkastet til miljøtilladelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent.

Udkastet til miljøtilladelse har været i høring hos ansøger, ansøgers konsulent, naboer samt øvrige parter med høringsfrist den XX. xx 2020 jf. § 56 i husdyrloven.

Øvrige parter omfatter de nærmeste omkringboende, som eventuelt kan blive berørt af dyreholdet. Omfanget af høringsparter i området omkring bedriften er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 614 meter

Der er ikke gennemført høring af ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til bedriften Solgårdsvej 9, ud over de ovenfor anførte, da dette er vurderet af underordnet betydning.

Der er ikke kommet bemærkninger eller indsigelser i høringsperioden.

5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningsystem, kan den ansøgte svineproduktion etableres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte produktion heller ikke give anledning til væsentligt ændrede forhold for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, lugt, fluer eller det samlede visuelle indtryk af bedriften. Ved overholdelse af de vilkår miljøtilladelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området omkring produktionsanlægget, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøtilladelse til den ansøgte produktion, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i tilladelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan bedriften drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af bedriften kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrbrugloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

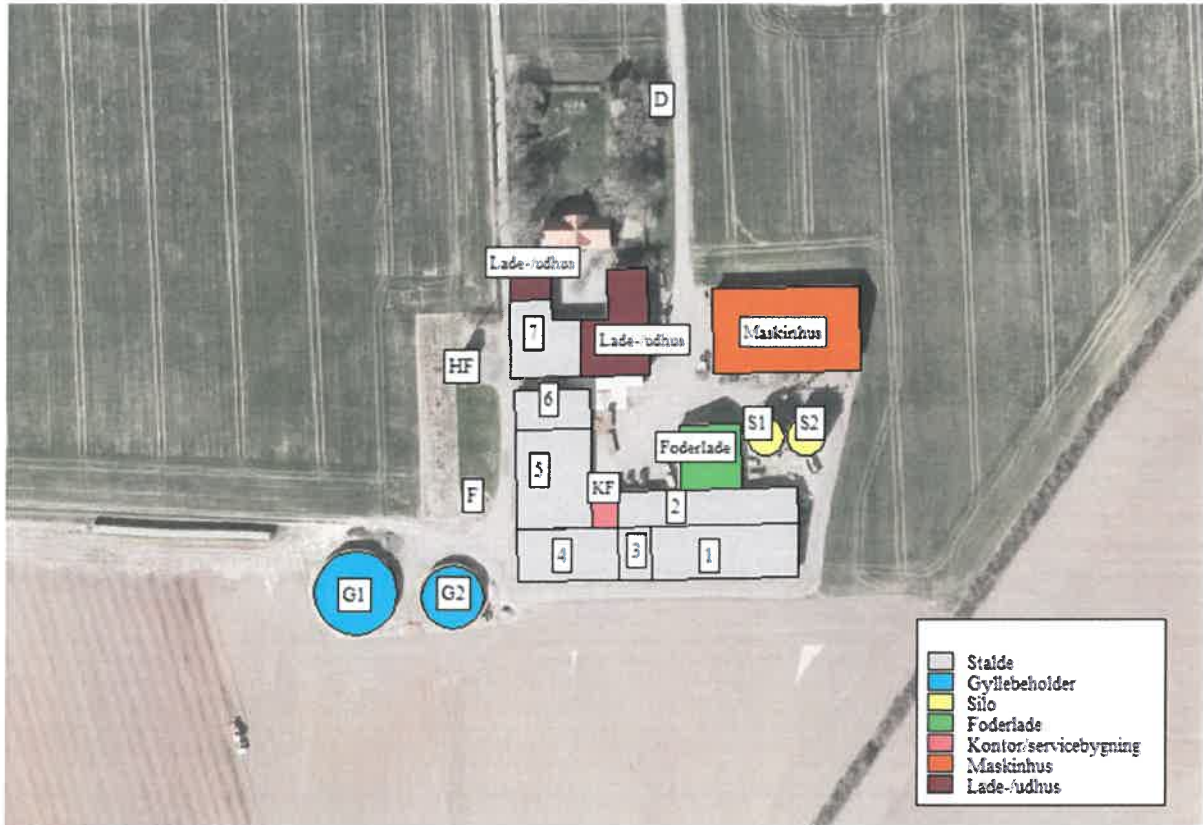
6 BILAG

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Ansøgning

Bilag 3: Naturnotat

BILAG 1 - OVERSIGT OVER ANLÆGGET

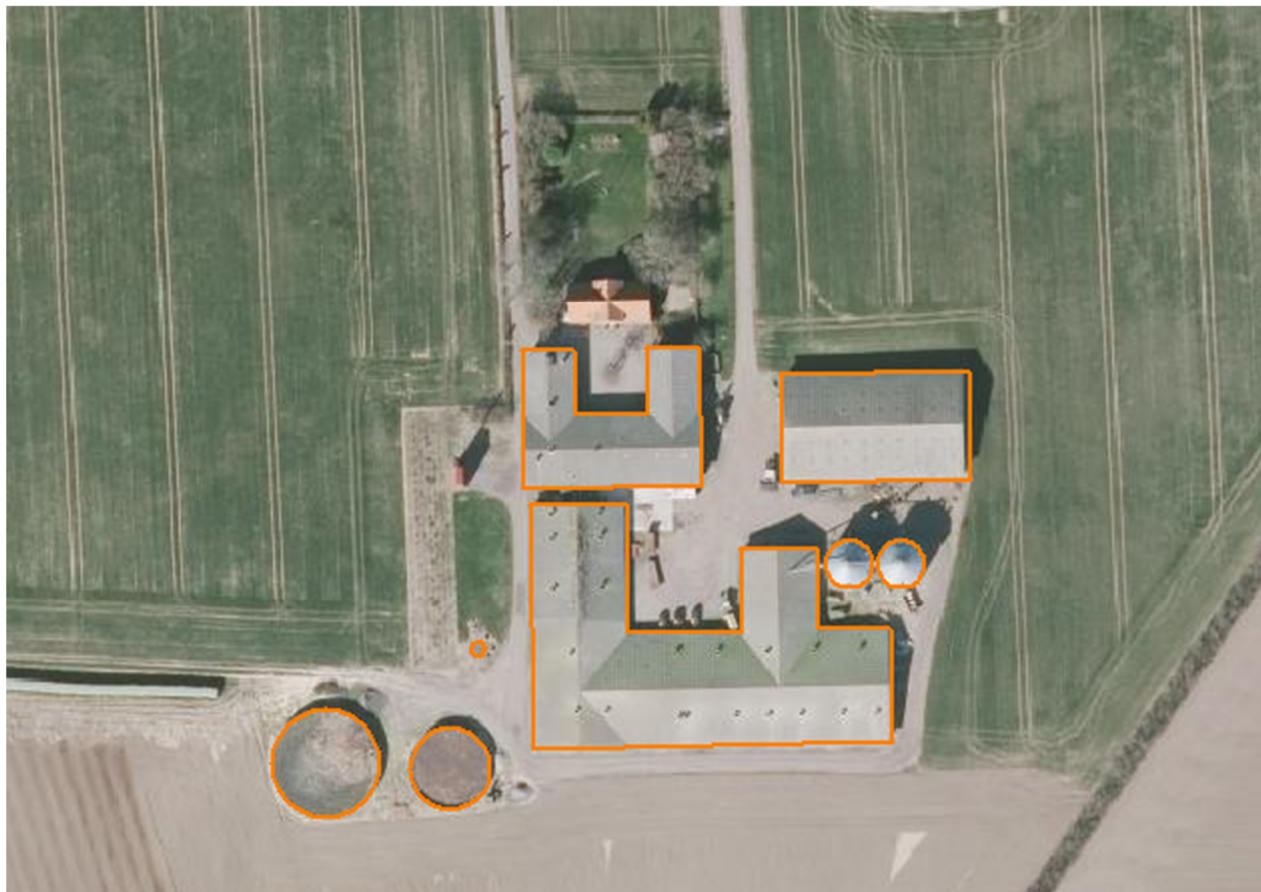

Figur B1. Plantegning og oversigtskort.

Tabel B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Nr.	Anlæg	Produktionsareal/produktion	Beskrivelse
1	Farestald	432 m ² (Søer, diegivende) 100 stier á hver: 2,7 m x 1,6 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
2	Klimastald	461 m ² (Flexgruppe: Alle svin) 40 stier á hver: 4,8 m x 2,4 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
3	Syge-/bufferstald	131 m ² (Flexgruppe: Alle svin) 8 stier á hver: 4,8 m x 2,4 m 4 stier á hver: 4,8 m x 2,4 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
4	Løbestald	49 m ² (Flexgruppe: Alle svin) 5 stier á hver: 4,3 m x 2,25 m 237 m ² (Flexgruppe: Søer, diegivende, golde og drægtige) 140 bokse á hver: 2,5 m x 0,675 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
5	Drægtighedsstald	604 m ² (Søer, golde og drægtige)	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
6	Klimastald	185 m ² (Flexgruppe: Alle svin) 16 stier á hver: 4,8 m x 2,4 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
7	Karantænestald	98 m ² (Flexgruppe: Slægtesvin og smågrise) 9 stier á hver: 4,0 m x 2,7 m	Fast gulv (staldgødning og ajle)
		60 m ² (Søer, diegivende) 13 stier á hver: 2,7 m x 1,7 m	Fast gulv (staldgødning og ajle)
G1	Gyllebeholder	617 m ² (overfladeareal)	Naturligt flydelag
G2	Gyllebeholder	290 m ² (overfladeareal)	Naturligt flydelag
S1-S2	Kornsilo	2 siloer á hver 500 ton	Korn snegles over i siloer
D	Døde dyr		Fast plads. Kadaverkappe
KF	Kontor/forrum		
F	Fortank		
HF	Halmfyr		

Ansøgning om miljøtilladelse af svineproduktionen på Solgårdsvej 9, 4880 Nysted

1 OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

Adresse:	Solgårdsvej 9, 4880 Nysted
Matr.nr.:	15a Herritslev By, Herritslev
CVR nr.:	31 83 88 51
CHR:	15945
Ansøger og ejer:	I/S Henrikshøj, Østvej 3, 4880 Nysted
Kontaktperson:	Lars Østerholm Hansen, Solgårdsvej 9, 4880 Nysted Mobil: 51 74 42 71 mail: lotte.lars@yahoo.dk
Konsulent:	Max Jakobsen Miljørådgivning Mobil: 31 34 07 17 Mail: mjb@maxjakobsen.eu

Indholdsfortegnelse

1	Oplysninger om ansøger og ejerforhold	1
2	oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	3
2.1	Redegørelse over det ansøgte	3
2.1.1	Produktionsareal i stalde	3
2.1.2	Nudrift og 8-års drift	4
2.1.3	Overfladeareal for gødningsopbevaringsanlæg	5
2.1.4	Opbevaring af husdyrgødning	5
2.1.5	Afstandskrav	6
2.1.6	Lokalisering og landskab	6
2.2	Gener	6
2.2.1	Lugt	6
2.2.2	Støj fra anlæg og maskiner	7
2.2.3	Lys	8
2.2.4	Fluer og skadedyr	8
2.2.5	Støv	8
2.2.6	Transport	8
2.3	Driftsforstyrrelser og uheld	10
2.4	Affald og kemikalier	10
2.5	Ammoniak	11
2.5.1	Ammoniakafsætning på naturområder	11
2.5.2	Internationale naturbeskyttelsesområder	11
2.5.3	Kategori 1-naturområder	12
2.5.4	Kategori 2-naturområder	12
2.5.5	Kategori 3-naturområder	12
2.5.6	Øvrige naturområder	13
2.5.7	Samlet konklusion naturområder	13
3	Egenkontrol	13
	Bilag 1 – Oversigt over anlægget	14
	Bilag 2 – Plantegning med produktionsareal	15

2 OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

2.1 Redegørelse over det ansøgte

I/S Henrikshøj, Østvej 3, 4880 Nysted ansøger om en miljøtilladelse til husdyrproduktionen på Solgårdsvej 9, 4880 Nysted.

Ansøger ønsker at have muligheden for en fleksibel miljøtilladelse, hvor det er produktionsarealet, der er godkendt i stedet for antal årssøer eller producerede smågrise med et bestemt vægtinterval. Der ansøges således ikke om en miljøtilladelse som følge af en planlagt udvidelse af produktionsarealet. Der er tale om en fortsættelse af eksisterende stalde med samme produktionsareal.

Husdyrproduktionen på Solgårdsvej 9 drives teknisk og forureningsmæssigt adskilt fra øvrige ejendomme med husdyrproduktion.

Det er derfor kun ejendommen på Solgårdsvej 9, der er omfattet af den konkrete miljøansøgning.

Ansøgningsskema (nr. 220.423) med beregninger er indsendt til Guldborgsund Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk

2.1.1 Produktionsareal i stalde

Nedenfor følger en gennemgang af de enkelte stalde og de produktionsarealer, der er i de respektive stalde. Ejendommens stalde kan inddeles i syv staldafsnit.

På bilag 1 fremgår inddeling af de respektive stalde med produktionsarealer. På bilag 2 er der en plantegning af staldene med produktionsareal.

Produktionsareal i staldafsnit 1

Produktionsareal (uændret)

Dyretype: Søer, diegivende.

- Stier: 100 stk. á hver 2,7 meter x 1,6 meter
- Produktionsareal: 432 m² (delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv)

Produktionsareal i staldafsnit 2

Produktionsareal (uændret)

Dyretype: Flexgruppe "Alle svin"

- Stier: 40 stk. á hver 4,8 meter x 2,4 meter
- Produktionsareal: 461 m² (delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv)

Produktionsareal i staldafsnit 3 – syge-/bufferstald

Produktionsareal (uændret)

Dyretype: Flexgruppe "Alle svin"

- Stier: 4 stk. á hver 4,8 meter x 2,0 meter
- Stier: 8 stk. á hver 4,8 meter x 2,4 meter
- Produktionsareal: 131 m² (delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv)

Produktionsareal i staldafsnit 4 - løbestald

Produktionsareal (uændret)

Denne stald er inddelt i et afsnit med løbebokse og et afsnit med poltestier.

Løbebokse:

Dyretype: Flexgruppe "søer, diegivende, golde og drægtige"

- Bokse: 140 stk. á hver 2,5 meter x 0,675 meter
- Produktionsareal: 237 m² (delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv)

Poltestier:

Dyretype: Flexgruppe "Alle svin"

- Stier: 5 stk. á hver 4,3 meter x 2,25meter
- Produktionsareal: 49 m² (delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv)

Produktionsareal i staldafsnit 5 - drægtighedsstald

Produktionsareal (uændret)

Dyretype: Søer, golde og drægtige.

- Transponderstald med et samlet produktionsareal på 604 m² (delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv)

Produktionsareal i staldafsnit 6 - klimastald

Produktionsareal (uændret)

Dyretype: Flexgruppe "Alle svin"

- Stier: 16 stk. á hver 4,8 meter x 2,4 meter
- Produktionsareal: 185 m² (delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv)

Produktionsareal i staldafsnit 7 - karantænestald

Produktionsareal (uændret)

Denne stald er inddelt i et afsnit med poltestier og et afsnit med farestier.

Poltestier:

Dyretype: Flexgruppe "smågrise og slagtesvin"

- Stier: 9 stk. á hver 4,0 meter x 2,7 meter
- Produktionsareal: 98 m² (fast gulv, staldgødning og ajle)

Farestier:

Dyretype: Søer, diegivende.

- Stier: 13 stk. á hver 2,7 meter x 1,7 meter
- Produktionsareal: 60 m² (fast gulv, staldgødning og ajle)

Staldsystemet med fast gulv, staldgødning og ajle for farestier fines ikke i www.husdyrtgodkendelse.dk. Derfor er der regnet med delvist spaltegulv i IT-ansøgningsystemet, da det er det staldsystem, der er tættest på.

2.1.2 Nudrift og 8-års drift

Inden for de seneste år er der ikke foretaget ændringer af husdyrbruget, der har medført ændrede ammoniak- og lugtemissioner. Derfor er produktionsarealerne i nudriften og 8-årsdriften de samme og beregningerne er således identiske for nudriften og 8-årsdriften.

2.1.3 Overfladeareal for gødningsopbevaringsanlæg

Der opføres ikke nye gødningsopbevaringsanlæg.

Der er to eksisterende gyllebeholdere på ejendommen.

Gyllebeholder (G1 på bilag 1)

Diemater: 15,4 meter

Overfladeareal: 508 m²

Kapacitet: 2.503 m³

Gyllebeholderen er med naturligt flydelag.

Gyllebeholder (G2 på bilag 1)

Diemater: 19,0 meter

Overfladeareal: 284 m²

Kapacitet: 1.168 m³

Gyllebeholderen er med naturligt flydelag.

2.1.4 Opbevaring af husdyrgødning

Der produceres udelukkende svinegylle på ejendommen, og der er følgende opbevaringsanlæg til rådighed:

Gyllebeholder (G1): 2.503 m³

Gyllebeholder (G2): 1.168 m³

Opbevaringsanlæg i alt: 3.671 m³

I tabel 1 nedenfor er der lavet en opgørelse over den årlige produktion af husdyrgødning.

I henhold til § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v.

Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel.

Tabel 1. Opgørelse af opbevaringsbehov og opbevaringskapacitet, jf. Landbrugets Byggeblade 95.03-03.

Dyretype	Staldtype	Antal	Gylle m ³ /år/dyr	Dybstrøelse m ³ /år/dyr	Gylle m ³ /år i alt
Årssøer, diegivende	Del.spalter	400	1,64	-	656
Årssøer, løbe-/drægtige	Del.spalter	400	4,73	-	1.892
Smågrise	Del.spalter	14.000	0,134	-	1.876
Slagtesvin/polte	Del.spalter	250	0,56	-	140
Gødningsproduktion i alt					4.564
Vand fra befæstede arealer (vaskevand til redskaber m.m.):					0
Fradrag for overdækning af gyllebeholder:					0
Gødningsproduktion inkl. overfladevand og fradrag for overdækning (i alt)					4.564
Nødvendig opbevaringskapacitet til 9 måneder					3.423
Opbevaringskapacitet til rådighed					3.671
Opbevaringskapacitet på ejendommen (antal måneder)					9,7

På ovenstående baggrund vurderes det, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den ansøgte produktion.

2.1.5 Afstandskrav

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrgodkendelseslovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel 1.

Tabel 1. Afstande ift. § 6 og 8. Alle afstande er målt som nærmeste afstand fra husdyr- og gødningsopbevaringsanlæg.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	>25 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	>15 meter	15 meter
Naboskel	>30 meter	30 meter
Nærmeste nabobeboelse (Solgårdsvej 12)	410 meter	50 meter
Nærmeste samlede bebyggelse (Vestvej 1)	365 meter	50 meter
Nærmeste byzone (ved Kettinge)	3,3 km	50 meter

På ovenstående baggrund vurderes det, at husdyrbruglovens afstandskrav er overholdt.

2.1.6 Lokalisering og landskab

Der opføres ikke nye driftsbygninger, og der er derfor ikke vurderet yderligere på lokalisering og landskab.

2.2 Gener

2.2.1 Lugt

I tabel 2 nedenfor er lugtberegningerne vist.

Tabel 2. Lugtberegninger fra IT-ansøgningssystemet (www.husdyrgodkendelse.dk). Den vægtede gennemsnitsafstand svarer til afstanden målt fra et vægtet lugtcentrum af staldanlægget til den nærmeste "kant" af nabobeboelse eller byzone/sommerhusområde. Den vægtede gennemsnitsafstand er længere end den nærmeste målte afstand fra kant af stald- og/eller husdyrgødningsopbevaringsanlæg (jf. tabel 1).

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Solgårdsvej 12	0	FMK	142,4	142,4	474,9	Ja
 Vestvej 1	0	NY	311,1	311,1	416,4	Ja
 Kettinge By, Kettinge	0	FMK	450,3	450,3	3389,3	Ja

Lugtberegninger i IT-ansøgningsskemaet viser, at alle lugtgenefstandskrav overholdes.

På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lugtgener som følge af det ansøgte.

2.2.2 Støj fra anlæg og maskiner

Beskrivelse af støjkilder

Støjkilder fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende kilder:

- Staldanlæg (fodringsanlæg, varmepumper og ventilationsanlæg).
- Omrøring af gyllebeholder i foråret og efteråret i forbindelse med udbringning af husdyrgødning (periodisk støj).
- Ind- og udlevering af grise.
- Levering af foder.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor tidsrummet 07.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt ved levering og afhentning af grise. Det forventes at 80-90 % af transporterne vil ligge på hverdage i tidsrummet 07.00-18.00.

Beskrivelse af tiltag mod støj

Ventilationsanlægget er i konstant drift, men støjen herfra er lav, da der er installeret ventilatormotorer med et lavt støjniveau. Ventilationsanlægget serviceres og vedligeholdes, hvilket er medvirkende til, at støjen reduceres mest muligt.

Levering af korn til kornsiloerne (S1-S2, jf. bilag 1) sker via korngrav, hvor kornet tippes af og snegles over i kornsiloerne. Der er dermed ingen støj fra indblæsning af korn og foder.

I forbindelse med omrøring af gyllebeholder og påfyldning af gyllevogn, kan der være periodevis støj. Udbringning af gylle foregår over en kort periode i foråret og sensommeren/efteråret. Støj i denne forbindelse vil derfor være ganske kortvarig.

Ind- og udlevering af grise vurderes ikke at give anledning til støjgener i lokalområdet. Lastbilen er slukket i forbindelse med ind og udleveringen af grise, og den støj dyrene måtte lave er begrænset. Grisene flyttes hurtigt enten fra lastbilen ind i staldene eller fra staldene til lastbilen.

Staldanlægget er et moderne anlæg og motorer fra fodringsanlæg og varmepumper m.m. er placeret indendørs, hvorfor støj herfra er minimal.

Alle generelle krav vedrørende støj fra produktionsanlægget vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at det ikke er nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omboende mod støjgener. Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi.

Der er tale om fortsættelse af et eksisterende produktionsanlæg, og der vil således ikke være forøgede eller ændrede støjende aktiviteter i forhold til nudriften.

Generelt er der en relativ stor afstand imellem støjkilder og de nærmeste nabobeboelser. Der er ca. 300 meter til de nærmeste nabobeboelser.

På baggrund af ovenstående vurderes det at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for omboende.

2.2.3 Lys

Lysset i staldene vil primært være tændt i tidsrummet kl. 06.00 til 20.00.

Der er ingen kraftige udendørs lyskilder. Der sidder et orienteringslys over indgangsdøren til staldene og ved udleveringsrampen.

Der er ingen stærke generende lyskilder, som vil genere naboer.

2.2.4 Fluer og skadedyr

Generel beskrivelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester.

Beskrivelse af gener fra fluer

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget. I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Hvis der opstår problemer med rotter, vil bekæmpelse ske i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

2.2.5 Støv

Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder m.m. Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på naboerne dels på grund af staldanlæggets placering i forhold til naboerne, og dels på grund af afstanden til nærmeste nabobeboelse.

2.2.6 Transport

Arbejdskørsel til og fra staldanlægget sker via Solgårdsvej. Der er to overkørsler til den offentlige vej, og de nærmeste nabobeboelser ligger ca. 300 meter fra overkørslerne.

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med husdyrgødning, levering og afhentning af grise og foder. På dage med udbringning af husdyrgødning kan der være en rimelig stor trafik.

Det forventes ikke, at transporter vil give anledning til væsentlige støjgener, da der er gode til- og frakørselsveje til ejendommen.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Det forventes at omkring 10-20 % af transporterne vil ligge uden for tidsrummet 07.00-18.00.

Alle grænser for tilladelig støj fra ejendommen vil blive overholdt, og det vurderes, at der ikke vil opstå gener som følge af transport.

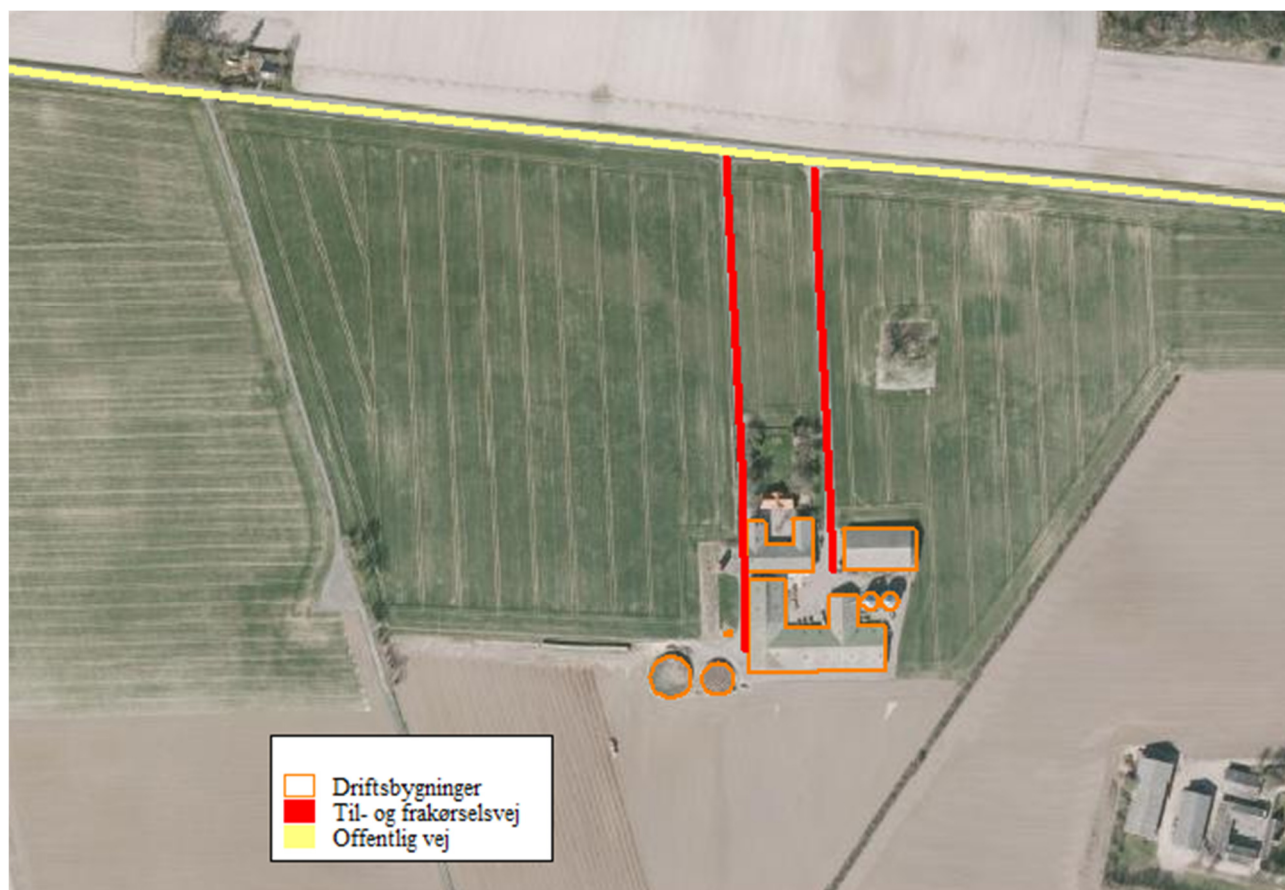
Transporternes antal og art er vist i tabel 4 nedenfor.

Tabel 4. Oversigt over antal transporter til og fra ejendommen.

Art	Antal transporter/år nudrift	Antal transporter/år ansøgt	Transporter pr. uge/måned ansøgt	Tidspunkt
Levering af polte	6	6	Hverdage	07.00-18.00
Afhentning af smågrise	52	52	Hverdage	07.00-18.00
Afhentning af slagtesøer	12	12	Hverdage	07.00-18.00
Afhentning af døde dyr	24	24	Hverdage	07.00-18.00
Korntransporter	100	100	Sæsonbestemt	00.00-24.00
Halmtransporter	25	25	Sæsonbestemt	00.00-24.00
Gylleudbringning (lastbil)*	100	100	Sæsonbestemt	06.00-23.00
Diverse (brændstof, renovation m.m.)	25	25	Hverdage	07.00-18.00
I alt (gns.)	344	344		

* En del af husdyrgødningen udbringes på marker omkring ejendommen. Resten køres med lastbil i forbindelse med udbringning.

På figur 1 nedenfor er til- og frakørselsvejene vist.

Figur 1. Til- og frakørselsveje til ejendommen.

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold, hvor der køres direkte ud på asfalteret offentlig vej fra ejendommen. Der endvidere et begrænset antal årlige transporter og langt til de nærmeste nabobeboelser.

På den baggrund vurderes det, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener.

2.3 Driftsforstyrrelser og uheld

Af mulige driftsforstyrrelser og uheld kan nævnes:

- Gylleudslip ved f.eks. lækage på pumperør, spild ved overpumpning fra gyllebeholder til gyllevogn eller væltet gylletransport.
- Strømsvigt i staldanlægget.

Med henvisning til ovennævnte følger her en beskrivelse af foranstaltninger, der er truffet for at imødegå de nævnte uheld:

- Pumpning af gylle vil altid være under opsyn.
- Der udføres 10. års beholderkontrol på gyllebeholderene.
- Ved strømsvigt er der nødopluk i staldene, og der gives en alarm til mobiltelefon hos den driftsansvarlige.
- Opbevaring af olie sker forsvarligt, og der anvendes kun godkendt olietank. Eventuel spildolie opbevares forsvarligt indendørs i beholdere på fast støbt underlag uden afløb.
- Ved uheld med gylle eller olie og kemikalier/pesticider kontaktes den lokale miljøvagt og der vælges de bedste oprydning- og forebyggelsesforanstaltninger. Således at gene og risiko for en forurening begrænses mest muligt. Et eventuelt spild af olie og kemikalier opsuges med savsmuld/kattegrus. Ved større spild opdæmmes med halmballer, jord og lignende.

Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 112 ved uheld.

2.4 Affald og kemikalier

Døde dyr

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr (BEK nr. 558 af 01/062011). Døde dyr afhentes direkte af DAKA.

Døde dyr opbevares på fast plads ved den østlige indkørselsvej til ejendommen (jf. bilag 1).

Opbevaring af olie og kemikalier

Dieselolie opbevares i en dieselolietank på 5.900 l, der står indendørs på fast støbt underlag uden afløb.

Motorolie og spildolie opbevares indendørs i beholdere på fast støbt underlag uden afløb.

Pesticider

Pesticider opbevares i aflåst rum med fast støbt underlag uden afløb.

Medicinrester og emballage

Eventuelle medicinrester og medicinaffald opbevares utilgængeligt i lukkede beholdere.

Bortskaffelse af affald

Al affaldshåndtering sker i henhold til Guldborgsund Kommunes affaldsregulativ.

- Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle olie- og kemikalieaffald afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.

- Eventuelle medicinrester, tom emballage m.m. afleveres til genbrugsplads eller godkendt affaldstransportør/indsamler.
- Døde dyr afhentes af DAKA.

Samlet vurdering af affald og kemikalier

Al affald og kemikalier håndteres på en forsvarlig måde, der betyder, der ikke er en væsentlig forureningsmæssig risiko med virksomhedens affaldshåndtering.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er en risiko forbundet med virksomhedens affaldsproduktion og håndtering heraf.

2.5 Ammoniak

Ammoniakfordampning fra stald og lager

Den ansøgte husdyrproduktion har en ammoniakemission større end 750 kg NH₃-N pr. år.

Der er derfor foretaget beregninger, der viser, at krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) er opfyldt.

Den vejledende grænseværdi for ammoniaktab opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknologi er beregnet til 3.469 kg NH₃-N/år.

Det ansøgte emissionsniveau er beregnet til 3.469 kg NH₃-N/år. Det vejledende BAT-krav er dermed overholdt. Der er ikke anvendt miljøteknologier til overholdelse af BAT.

2.5.1 Ammoniakafsætning på naturområder

Ammoniakdepositionen på naturområder i lokalområdet er vist i tabellen nedenfor.

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Nr. 5. Vandhul - nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,7	0,7	2,5	▼
Nr. 4. Mose - nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,3	0,3	1,0	▼
Nr. 3. Overdrevj >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 2. Højmose	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 1. Rigkær (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

2.5.2 Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura2000) er "Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand". Det er kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand, der ligger nærmest husdyrbruget på Solgårdsvej 9.

2.5.3 Kategori 1-naturområder

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ammoniakdepositionen på kategori 1-naturområder må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år fra det ansøgte husdyrbrug (dog 0,4 og 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der findes 1 hhv. mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

Nærmeste potentielle naturområde, der kan være omfattet af kategori 1 natur, vurderes at være et rigkær, der ligger indenfor det internationale naturbeskyttelsesområde.

Naturområdet ligger ca. 2,6 km syd sydøst for driftsbygningerne. Totalbelastningen på overdrevsområdet er beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha.

Dermed er kravet om maksimal totaldeposition med ammoniak på kategori 1 naturområder overholdt.

2.5.4 Kategori 2-naturområder

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

- højmoser
- lobeliesøer
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Nærmeste registrerede kategori 2 natur vurderes at være et overdrev ca. 1,9 km sydvest for driftsbygningerne.

Totalbelastningen på overdrevsområdet er beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha.

Dermed er kravet om maksimal totaldeposition med ammoniak på kategori 2 naturområder overholdt.

2.5.5 Kategori 3-naturområder

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller som er ammoniakfølsom skov.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes merbelastninger på indtil 1 kg NH₃-N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur.

Der ligger flere kategori 3-naturområder inden for en radius på 1.000 meter af driftsbygningerne.

Der er ingen kategori 3- naturområder, der modtager en merbelastning på mere end 1 kg NH₃-N/ha/år.

Dermed er krav om maksimal merdeposition med ammoniak på kategori 3 naturområder overholdt.

2.5.6 Øvrige naturområder

Udover kategori 1, 2 og 3 naturområder ligger der flere § 3-beskyttede vandhuller i lokalområdet. Disse naturområder er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition.

Da der er tale om § 3-beskyttede naturområder, skal det vurderes, om der kan ske en væsentlig tilstandsændring af de pågældende naturområder som følge af det ansøgte.

Der er ingen øvrige naturområder, der modtager en merdeposition på mere end 1 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af øvrige naturområder, der ikke er kategori 1, 2 og 3 naturområder.

2.5.7 Samlet konklusion naturområder

Der er ingen kategori 1 og 2 naturområder, der modtager en total ammoniakdeposition på mere end hhv. 0,0 og 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Der er ingen kategori 3 naturområder (heder, moser, overdrev og ammoniakfølsomme skove), der modtager en merdeposition på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

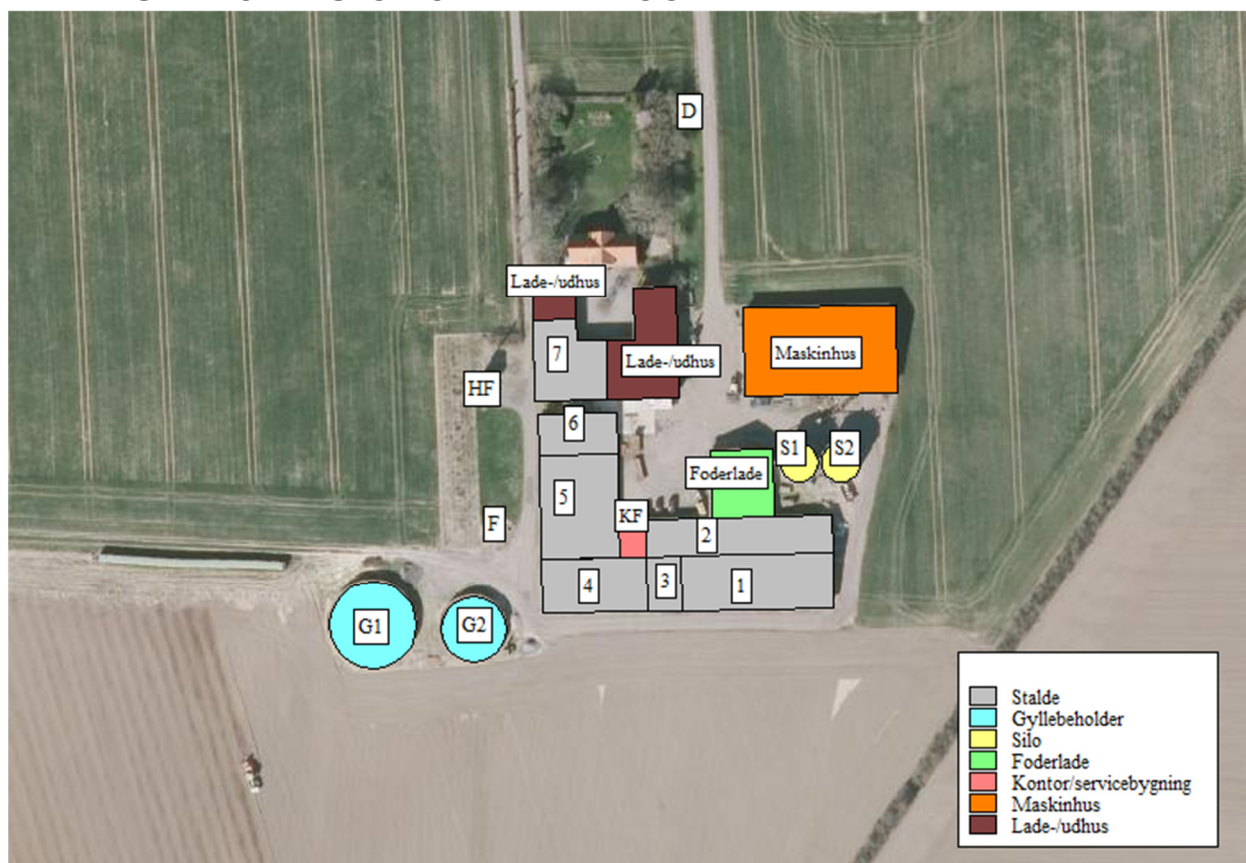
Der er ingen øvrige § 3-beskyttede naturområder, der modtager en merbelastning på over 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

På ovenstående baggrund vurderes det at det ansøgte, ikke vil medføre en tilstandsændring af sårbare naturområder.

3 EGENKONTROL

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

BILAG 1 - OVERSIGT OVER ANLÆGGET

Figur B1. Plantegning og oversigtskort.

Tabel B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Nr.	Anlæg	Produktionsareal/produktion	Beskrivelse
1	Farestald	432 m ² (Søer, diegivende) 100 stier á hver: 2,7 m x 1,6 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
2	Klimastald	461 m ² (Flexgruppe: Alle svin) 40 stier á hver: 4,8 m x 2,4 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
3	Syge-/bufferstald	131 m ² (Flexgruppe: Alle svin) 8 stier á hver: 4,8 m x 2,4 m 4 stier á hver: 4,8 m x 2,4 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
4	Løbestald	49 m ² (Flexgruppe: Alle svin) 5 stier á hver: 4,3 m x 2,25 m 237 m ² (Flexgruppe: Søer, diegivende, golde og drægtige) 140 bokse á hver: 2,5 m x 0,675 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
5	Drægtighedsstald	604 m ² (Søer, golde og drægtige)	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
6	Klimastald	185 m ² (Flexgruppe: Alle svin) 16 stier á hver: 4,8 m x 2,4 m	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
7	Karantænestald	98 m ² (Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise) 9 stier á hver: 4,0 m x 2,7 m	Fast gulv (staldgødning og ajle)
		60 m ² (Søer, diegivende)	Fast gulv
		13 stier á hver: 2,7 m x 1,7 m	(staldgødning og ajle)
G1	Gyllebeholder	617 m ² (overfladeareal)	Naturligt flydelag
G2	Gyllebeholder	290 m ² (overfladeareal)	Naturligt flydelag
S1-S2	Kornsilo	2 siloer á hver 500 ton	Korn snegles over i siloer
D	Døde dyr		Fast plads. Kadaverkappe
KF	Kontor/forrum		
F	Fortank		
HF	Halmfyr		

BILAG 2 – PLANTEGNING MED PRODUKTIONSAREAL

Vedhæftet som selvstændigt bilag 2 i IT-ansøgningskemaet.

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 16 B MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

SOLGÅRDSVEJ 9, 4880 NYSTED

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur	3
1.1.2	Natura 2000-områder	7
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter	9

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne fremgår af bilag 3, punkt D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For de Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt som kategori 1-natur (primært søer), skal kommunen vurdere påvirkningen og eventuelt fastsætte vilkår om maksimal deposition af ammoniak. Dette kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

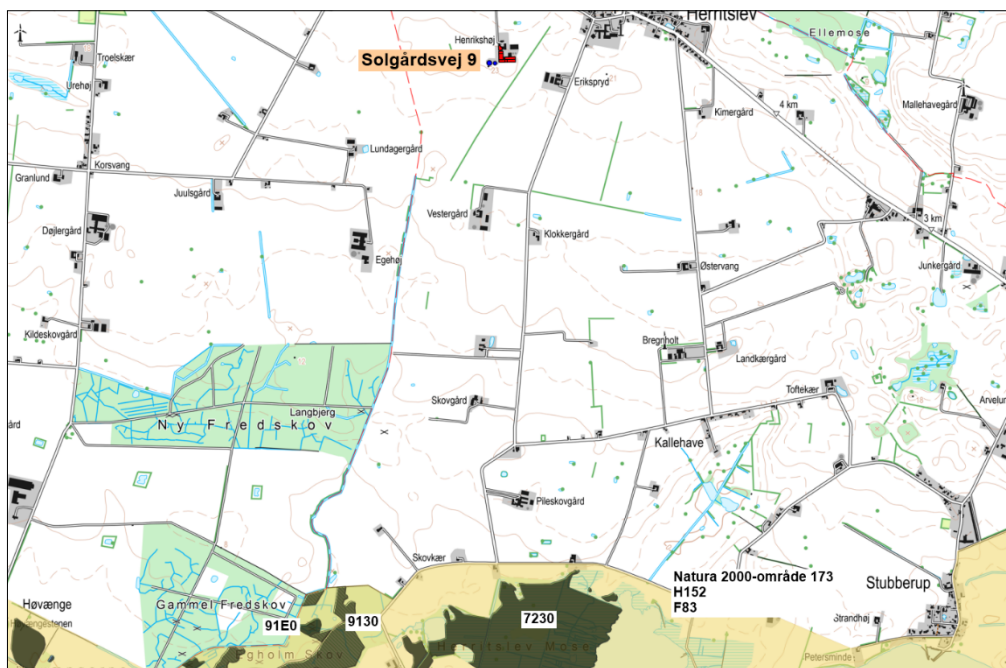
- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1000-2500 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til Solgårdsvej 9 er beliggende i Herritslev Mose ca. 2,7 km syd for nærmeste anlæg på husdyrbruget, se kort 1. Naturområdet er den kortlagte habitatnaturtype 7230 Rigkær. En smule længere mod vest i en afstand af ca. 2,8 -3,0 km fra husdyrbruget ligger Egholm Skov med habitatnaturtyperne 9130 Bøg på muld og 91E0 Elle- og askeskove. Alle naturområderne ligger i habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83, som er en del af Natura 2000-område 173.

Kort 1. Beliggenheden af Solgårdsvej 9 i forhold til nærmeste kategori 1-natur natura 2000-område 173.

De anbefalede tålegrænser for naturområderne er (jf. Notat fra DCE af 6-9-2018):

7230 Rigkær: 15-25 kg N/ha/år

9130 Bøg på muld: 10-20 kg N/ha/år

91E0 Elle- og askeskov: 10-20 kg N/ha/år

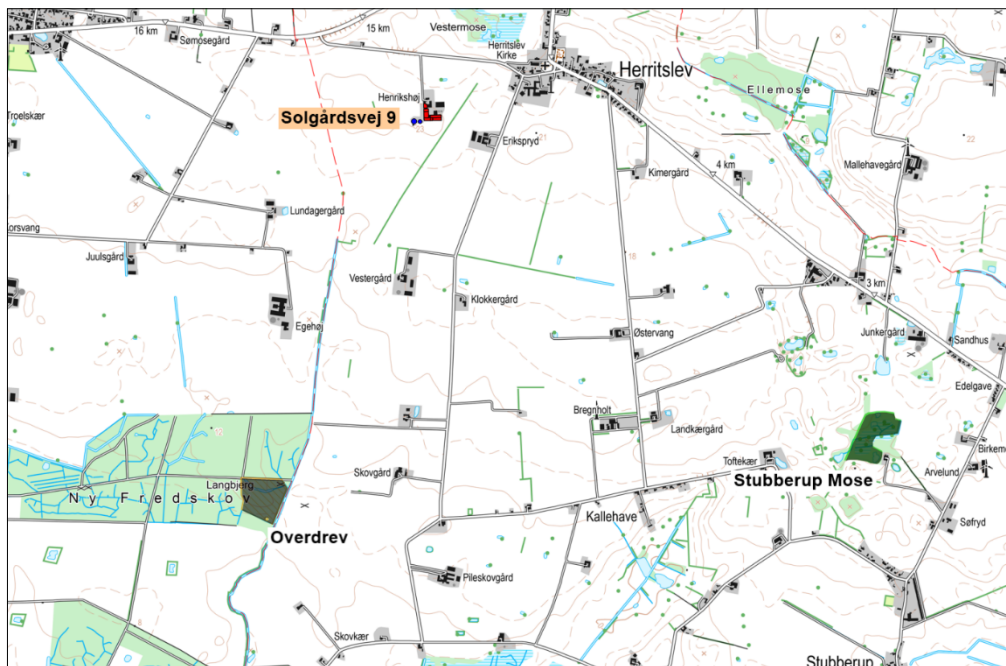
Guldborgsund Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel mod den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal beregnet til 13,7 kg N/ha/år i området omkring naturområderne.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg NH₃-N/ha.

De nærmeste kategori 2-naturområder er henholdsvis Stubberup Mose (højmose), der ligger ca. 2,5 km sydøst for husdyrbruget, og et overdrev i Ny Fredskov som ligger ca. 1,9 km syd for husdyrbruget, se **kort 2**. Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområderne med kategori 2-natur.

Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde: Notat fra DCE af 6-9-2018.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-15; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-20 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Moser og kær	5-30 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-30)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 13,7 kg N/ha i området, hvor Solgårdsvej 9 ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal.

I området omkring husdyrbruget ligger et enkelt moseområde, Vestermose, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merdepositionen af kvælstof fra henholdsvis den ansøgte drift og efter 8-års reglen er beregnet på kategori 3-naturen i det elektroniske ansøgningsystem. Ved 8-års reglen skal kommunen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer, der er godkendt, tilladt eller anmeldt i løbet af de seneste 8 år i beregningen af merdepositionen.

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A).

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved Solgårdsvej 9.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merdeposition (nudrift)	Beregnet merdeposition (8-års drift)
1. Vestermose	Mose	-	0,3 kg NH ₃ -N/ha	0,3 kg NH ₃ -N/ha

Vestermose ligger ca. 370 m nordøst for husdyrbruget. Mosen består af en mosaik af lysåbne arealer, vandhuller og områder tilgroet med pil og andre vedplanter. Dele af mosen slås regelmæssigt. Mosen rummer en artsrig og karakteristisk flora for fugtige-våde naturtyper. Ved en besigtigelse i sommeren 2019 er naturtilstanden vurderet til at være moderat (III).

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 135 m nordøst for husdyrbruget ligger et vandhul (lokalitet A på kort 3). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i vandhullet, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet

uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Solgårdsvej 9 er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområderne. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af de nærmeste områder med kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Solgårdsvej 9 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages

en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Solgårdsvej 9 er område nr. 173 Smålandsfarvandet syd, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83. Afstanden fra husdyrbruget til Natura 2000-området er ca. 2,6 km, se kort 1.

Natura 2000-område 173 består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålede plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basianalysen for Natura 2000-området). Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 173 (H152 og F83).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152		
Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Vadeflade (1140)	Brunvandet sø (3160)
	*Lagune (1150)	Kalkoverdrev (6210)
	Bugt (1160)	*Surt overdrev (6230)
	Rev (1170)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvolde med enårige planter (1210)	Urtebræmme (6430)
	Strandvolde med flerårige planter (1220)	Rigkær (7230)
	Klinter eller klipper ved kysten (1230)	Bøg på mor (9110)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Bøg på muld (9130)
	Strandeng (1330)	Bøg på kalk (9150)
	Forklit (2110)	Ege-blandskov (9160)
	Hvid klit (2120)	*Elle- og askeskov (91E0)
	*Grå/grøn klit (2130)	
	Klitlavning (2190)	* angiver prioriteret naturtype eller art
	Kransnålalge sø (3140)	
Arter:	Skæv vindesnegl	Damflagermus
	*Eremit	Gråsæl
	Stor vandsalamander	Spættet sæl
	Bredøret flagermus	

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F83		
Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand		
Arter:	Skarv (rastende)	Rørhøg
	Rørdrum	Blishøne (rastende)
	Knopsvane (rastende)	Klyde
	Sangsvane (rastende)	Spilletterne
	Sædgås (rastende)	Fjordterne
	Mørkbuget Knortegås (rastende)	Havterne
	Hvinand (rastende)	Dværgterne
	Lille Skallesluger (rastende)	Mosehornugle

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er kategori 1-naturtyperne 7230 Riggær, 9130 Bøg på muld og 91E0 Elle- og askeskove, som ligger i Herritslev Mose og Egholm Skov, se beskrivelse og vurdering i afsnit 1.1.1 og kort 1.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-området. Kommunen vurderer, at projektet på Solgårdsvej 9 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

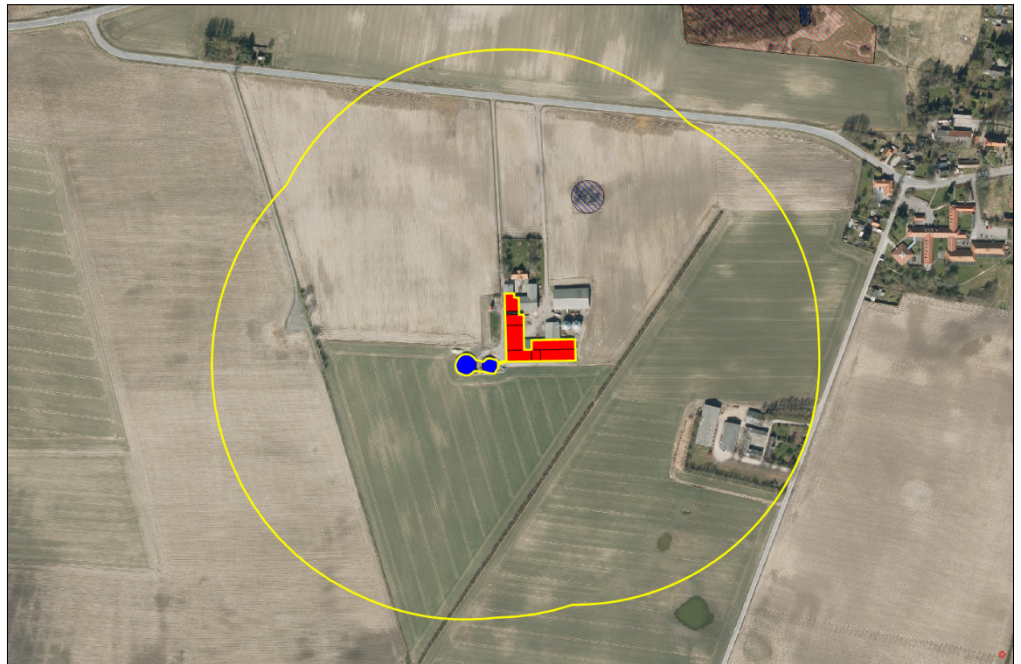
I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Tabel 5, sidst i dokumentet).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Bilag IV-arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af tabel 5, sidst i dokumentet.

Padder

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at inden for en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Kort 4. Beliggenheden af beskyttede vandhuller (blå skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den gule streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

Tabel 4. Beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget.

	Afstand fra anlæg	Retning	Totaldeposition	Merdeposition nudrift	Merdeposition 8-års drift
Vandhul	135 m	NØ	2,5 kg NH ₃ -N/år	0,7 kg NH ₃ -N/år	0,7 kg NH ₃ -N/år

Inden for en afstand af 300 m fra husdyrbruget er der et enkelt vandhul, som kan være en potentiel yngle- og rastelokalitet for bilag IV-padder, se kort 4. En beregning af ammoniakdepositionen fra den ansøgte produktion fremgår af tabel 4.

Flagermus

Potentielle levesteder for flagermus findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 3-4 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Tabel 5, sidst i dokumentet med beskrivelser af bilag IV-arter). Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger eller fældning af større træer.

Andre bilag IV-arter, sårbare eller fredede arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der inden for området findes andre bilag IV-arter end padder og flagermus. Endvidere er der ikke kendskab til forekomst af andre sjældne, sårbare eller fredede arter inden for området.

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merdeposition med kvælstof fra stald og lager. Da den beregnede merdeposition er mindre end 1,0 kg NH₃-N/år medfører det ikke ændringer i naturtypen, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Kommunen vurderer derfor, at det potentielle yngle- og rastested for bilag IV-padder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne

baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Tabel 5. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden mangelfuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt	Aktiviteter, der kan påvirke dens

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
	og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskråninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedeblad, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Grønbroget Tudse	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og	Ophør eller ændring af driften i

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
	<p>Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Kребseklo.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårflyelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>